

HUMANITIES INSTITUTE
Feruza Shermatova-Omerani, Ph.D.

ÇAĞIMIZIN İNSANLARI (1946)
Tügölbay Sıdıkbekov (1912–1997)

Kaynak:

Sıdıkbekov, T. (2015). *Bizdin zamandın kişileri* [Çağımızın insanları] (B. Ömürov, Ed.; C. 7). İmak-offset.

GENEL BİLGİ

Yazar

Tügölbay Sıdıkbekov (1912–1997), günümüzde Kırgızistan'ın Issık-Göl bölgesinde yer alan Keng-Suu köyünde dünyaya gelmiş Kırgız bir yazardır. Kesin doğum tarihi bilinmediğinden, daha sonra kızı tarafından rastgele bir tarihin seçildiği bir aile geleneği aracılığıyla 14 Mayıs'ı doğum günü olarak kabul etmiştir.

1928-1931 yılları arasında Frunze'deki (günümüzdeki adıyla Bişkek) Tarım Teknik Okulu'nda, daha sonra ise Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat'ta bulunan Orta Asya Veteriner Enstitüsü'nde eğitim almıştır. Leninci Gençlik (Leninçil Caş) gazetesinde çalışmış (1931–1936), Kırgızistan Yazarlar Birliği'nde danışmanlık görevinde bulunmuş (1937–1947) ve Kırgız Devlet Yayınevi'nde (Kırgızmambas) editörlük yapmıştır (1949–1951).

Sovyet döneminde "milliyetçi yazar" olarak damgalanmış olsa da, daha önce almış olduğu Stalin Ödülü, kendisine yönelik siyasi baskıların sınırlı kalmasını sağlamıştır. Kırgız tarihinin nesnel bir şekilde incelenmesini desteklemiş, Kırgız dilinin gelişimine katkıda bulunmuş ve resmî aksaklıkları açıkça eleştirmiştir. Bu duruşu, bazı araştırmacıların onu "Sovyet dönemi Kırgız muhalifi" olarak nitelendirmesine yol açmıştır.

Yaklaşık yetmiş yıl boyunca Kırgız edebiyatının en önemli figürlerinden biri olmaya devam eden Sıdıkbekov, 19 Temmuz 1997'de Bişkek'te hayatını kaybetmiştir.

Edebî Kariyeri

Tügölbay Sıdıkbekov edebiyat hayatına şair olarak başlamıştır. İlk şiirlerinden biri olan *Bunlar Kim? (Bular Kimder?)*, 1 Mayıs 1930 tarihinde *Leninci Gençlik (Leninçil Caş)* gazetesinde yayımlanmıştır. Kısa bir süre sonra kaleme aldığı *Yaşlı Komuzcu (Çal Komuzçu)* adlı şiiri ise *Hücum (Çabuul)* dergisinde yer almıştır. İlk şiir kitabı *Mücadele (Küröş)* 1933 yılında yayımlanmış, bunu *Kahramanlar (Baatırlar)*, 1936) ve *Şair-Bülbül (Akın-Bülbül)*, 1938) izlemiştir. Aynı dönemde yazar, nesir alanında da eserler vermeye başlamıştır.

Kendi kuşağındaki birçok yazar gibi Sıdıkbekov'un ilk dönem eserleri de Kırgız toplumunda yeni sosyalist düzenin kurulmasıyla ortaya çıkan toplumsal değişimleri, emek hayatını ve dönüşen sosyal ilişkileri konu edinmiştir.

1937-1938 yıllarında iki cilt hâlinde yayımlanan *Keng-Suu (Keng-Suu)*, Kırgız edebiyatının ilk romanlarından biri kabul edilmektedir. Yazar, 1950'li yıllarda bu eseri yeniden gözden geçirmiş ve romanı 1955 ile 1958 yıllarında *Dağlar Arasında (Too Arasında)* adıyla tekrar yayımlamıştır.

Bu dönemde ayrıca *Şair-Bülbül (Akın-Bülbül)*, 1938), *Ala-Too'dan Yedi Kişi (Ala-Toodon Cetöö)*, 1939), *Gece Bekçisinden Haber (Tün Carçısınan Kabar)*, 1939) ve manzum masal türündeki *Açgözlü Baba (Aç Köz Ata)*, 1940) adlı eserlerini kaleme almıştır.

Savaş Günlerinde (Soguş Kündöründö), 1943) adlı öykü derlemesinde, İkinci Dünya Savaşı yıllarında toplumda öne çıkan dayanışma ve vatanseverlik temalarını işlemiştir.

Yazarın 1938-1940 yılları arasında kaleme aldığı ve 1946 yılında yayımlanan *Temir* (Temir) adlı romanı ise Güney Kırgızistan'da Sovyet iktidarının kuruluş sürecini konu almaktadır.

Sıdıkbekov'un edebî kariyerindeki önemli dönüm noktalarından biri *Bizim Zamanımızın İnsanları* (*Bizdin Zamandın Kışileri*, 1948) adlı romanıdır. Eser ilk olarak *Sovyet Kırgızistanı* (*Sovettik Kırgızstan*, günümüzdeki adıyla *Ala-Too*) dergisinde yayımlanmış, daha sonra Moskova'da Rusça olarak basılmıştır. Roman, 1949 yılında Stalin Ödülü'ne layık görülmüş ve yazarı Kırgız edebiyatının önde gelen isimleri arasına taşımıştır.

Savaş sonrasında çocuk edebiyatına yönelen Sıdıkbekov, *Dağ Çocukları* (*Too Baldarı*, 1953) adlı eserini yayımlamıştır. Daha sonraki yıllarda ise en önemli eserlerinden biri olan *Kadınlar* (*Zayıptar*) romanını kaleme almıştır. Romanın ilk bölümü *Batırına* (*Batırına*) 1962 yılında yayımlanmış, ikinci bölüm *Geçit* (*Aşuu*) ile birlikte eserin tam metni 1966 yılında okuyucuyla buluşmuştur.

Yazarın sonraki eserleri arasında gençlik temasını işleyen *Akranlar* (*Kurbular*), *İtiraf* (*Sır Açuu*, 1977) ve *Dağlar Arasında* (*Too Arasında*) romanındaki karakterlerden birinin hikâyesini sürdüren *Yımanbay'ın Karakteri* (*Yımanbay Peyili*, 1980) yer almaktadır.

Sıdıkbekov, yaşamının son dönemlerinde kaleme aldığı otobiyografik eserlerinde kendi hayatına ve tecrübelerine yer vermiştir. Bu kapsamda *Yol* (*Col*, 1982) ve *Dağ Geçitlerinde* (*Bel-Beleste*, 1996) adlı eserleri, yazarın yaşamına ışık tutan önemli kaynaklar arasında kabul edilmektedir.

Eser

Çağımızın İnsanları, 1943–1946 yılları arasında yazılmıştır. Romanın seçilmiş bölümleri ilk kez *Sovyet Kırgızistanı* (daha sonra *Ala-Too*) dergisinde yayımlanmıştır.

Romanın Rusça çeviri süreci ilk olarak Rakhmatullin tarafından başlatılmıştır. Ancak 1946 yılında Rakhmatullin'in vefatının ardından, el yazmasının birebir (literal) çevirisi Abuşahmetov tarafından yapılmıştır. Daha sonra Moskova çevirmeni Gorbunov ile iş birliği yapılmış ve 1947 yılı itibarıyla metnin gözden geçirilmiş Rusça versiyonu tamamlanmıştır.

Romanın Rusça baskısı 1948 yılında Sovyet Yazarı (Sovetskiy Pisatel) yayınevi tarafından yayımlanmıştır. Eser henüz kitaplaşmadan önce bile bazı bölümleri ve eleştirel değerlendirmeleri *Literaturnaya Gazeta* (Moskova, 26 Haziran 1947) ve *Zvezda Vostoka* (Taşkent, Sayı 6, 1947) gibi süreli yayınlarda yer almıştır.

Eserin özgün Kırgızca metni ise ancak 1949 yılında yayımlanmıştır. Aynı yıl roman Stalin Ödülü'ne aday gösterilmiş ve Sydykbekov bu ödüle layık görülmüştür.

1941–1954 yılları arasında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) Devlet Ödülü resmî olarak Stalin Ödülü adıyla anılmış ve üç derece üzerinden verilmiştir.

Sovyetler Birliği döneminde, Çingiz Aytmatov'un edebiyat sahnesinde yükselişine kadar bu roman, Kırgız edebiyatının yabancı dillere en çok çevrilen eserlerinden biri olma özelliğini korumuştur.

Arka Plan

Çağımızın İnsanları eserinde yayımlandığı dönem boyunca Sovyet kültür politikası, edebiyat ve sanat üzerinde güçlü bir ideolojik denetimle karakterize edilmekteydi. Özellikle “yabancı unsurları” ortadan kaldırmaya ve siyasi uyumu sağlamaya yönelik kampanyalar bu sürecin temelini oluşturuyordu.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin *Zvezda* ve *Leningrad* dergileri hakkında aldığı kararın ardından, birçok Kırgız eğitim, bilim ve edebiyat eseri dolaşımdan kaldırılmış; hatta ulusal kültürün önemli metinleri bile resmî eleştiriye tabi tutulmuştur.

Bu bağlamda *Çağımızın İnsanları* da parti denetimi altında yeniden gözden geçirilmiştir. Metindeki çatışmalar yumuşatılmış, eserin enternasyonalist ve ideolojik boyutları ise Komünist Parti'nin beklentilerine daha uygun hâle getirilmek amacıyla güçlendirilmiştir.

KİŞİLER

Çargın – Kolhoz başkanı; iç çatışmalar yaşayan sıradan bir köylüken savaş yıllarında sorumluluk sahibi ve olgun bir lidere dönüşür.

Batış – Çargın'ın eşi; kolhozun muhasebecisi, çalışkan ve sorumluluk sahibi bir kadındır.

Çegirtke – Köye sonradan gelen, çıkarıcı ve kurnaz bir karakter; alkol, dedikodu ve ilişkilerini kullanarak insanları etkilemeye çalışır.

Kakıldak – Güçlü, fevri ve inatçı bir köylü kadını; otoritelerle sık sık çatışır, söylenti ve suçlamaların odağında yer alır.

Kanış – Kaseyin'in annesi; savaş yıllarında oğlunu bekleyen, sabrı ve annelik direnciyle öne çıkan bir figürdür.

Kaseyin – Cephede savaşan asker; Zarıl ve Lyuba etrafında gelişen duygusal olayların merkezindeki karakterdir.

Zarıl – Eğitilmiş ve idealist genç kadın; umut, eğitim ve savaş yıllarının duygusal yükünü temsil eder.

Ayımcan – Zarıl'ın annesi; geleneklerine bağlı, sakin ve sağduyulu bir kadındır. Tek dileği savaşın sona ermesi ve askerlerin sağ salım dönmesidir.

Şambet – Kolhoz başkanı ve asker; liderlik, fedakârlık ve savaş kahramanlığını temsil eden başlıca karakterlerden biridir.

Ayganiş – Şambet'in eşi; savaş yıllarında eşinden ayrı kalır, doğum yapar ve ağır çalışma koşullarına rağmen ailesini ayakta tutar.

Mıskal – Ukrayna'dan köyüne dönen genç kadın; savaşın farklı coğrafyalardaki yıkımını ve hayatta kalma mücadelesini simgeler.

Dmitriy – Yaşlı demirci; emek, zanaatkârlık ve savaş yıllarındaki üretimin simgesidir.

Nadejda – Dmitriy'in eşi; cephedeki oğlunu bekleyen fedakâr bir anne olarak savaşın aileler üzerindeki yükünü yansıtır.

Sergey – Cepheden yaralı dönen asker; hayatta kalmayı, savaş sonrası iyileşmeyi ve yeniden hayata tutunmayı temsil eder.

Tabıldı – Cepheden sağ dönen asker; dönüşü köy halkına umut ve büyük sevinç getirir.

Akman – Köyün saygın yaşlılarından biri; çalışkanlığı, sağduyusu ve toplumsal sorumluluk anlayışıyla öne çıkar.

Akiya – Enerjik ve neşeli köylü kadını; sosyal ilişkileri canlandıran, şakacı ve girişken kişiliğiyle dikkat çeker.

Gülнар – Genç öğrenci ve kolhoz işçisi; savaş yıllarında sorumluluk üstlenen yeni kuşağı temsil eder.

Lüba – Kaseyin ile yolları kesişen Ukraynalı kadın; savaşın yol açtığı göçü, yerinden edilmeyi ve hayatta kalma mücadelesini simgeler.

Nurkasım – Bölge yöneticisi; Çargın'ın liderliğini destekleyen ve kolhozun yönetiminde yol gösterici rol üstlenen devlet görevlisidir.

ÖZET

Roman, Sovyet döneminde bir Kırgız köyündeki kolhoz başkanı Çargın'ın önderliğinde, savaşın, kolektifleşmenin ve değişen toplumsal ilişkilerin köy yaşamını nasıl dönüştürdüğünü anlatır. Savaş öncesinde köyde hayat; tarımsal üretim, yolculuklar, dostluklar ve geleceğe dair umutlar etrafında şekillenir. Zarıl, Batış, Kaseyin ve Miskal gibi gençler ise bir yandan aşk, görücü usulü evlilikler ve geleneksel aile bağlarıyla yüzleşirken, diğer yandan Sovyet modernleşmesinin getirdiği yeni yaşam anlayışına uyum sağlamaya çalışırlar.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte köy de seferberliğin bir parçası hâline gelir. Erkekler cepheye gönderilirken, kadınlar ve yaşlılar kolhozun üretimini sürdürme sorumluluğunu üstlenir; Kızıl Ordu'nun ihtiyaçlarını karşılamak için tarlalarda durmaksızın çalışırlar. Cepheden gelen mektuplar köyün duygusal dünyasını belirler; kimi zaman umut, kimi zaman ise derin acılar taşır. Roman kişileri kayıplar, belirsizlikler, geciken ya da yanlış ulaşan haberler nedeniyle büyük sarsıntılar yaşarken, bazıları cepheden yaralı ya da savaşın değiştirdiği insanlar olarak geri döner.

Roman boyunca kolhoz içinde de çeşitli çatışmalar yaşanır. Özellikle Çargın, Çegirtke ve Kakıldak arasında gelişen kişisel rekabetler, suçlamalar ve siyasi entrikalar, savaşın yarattığı baskıyla daha da derinleşir. Buna rağmen köylüler ortak emek anlayışından vazgeçmez; kolektif çalışma, dayanışmanın, direncin ve toplumsal birliğin en güçlü simgesi olarak varlığını sürdürür.

Savaşın sona ermesiyle birlikte Sergey, Tabıldı, Şambet ve diğer askerler birer birer köylerine döner. Köy halkı hem yaşamını yitirenleri hüznüyle anarken hem de hayatta kalanların dönüşünü büyük bir sevinçle karşılar. Roman, savaşın yıkımının ardından yeniden kurulan yaşamı simgeleyen umut dolu bir sahneyle son bulur. Köylüler birlikte bir hidroelektrik santrali inşa etmeye girer; bu ortak çaba, savaş sonrası yeniden yapılanmanın, toplumsal dayanışmanın ve geleceğe duyulan umudun simgesi olarak öne çıkar. Böylece eser, ortak emekle şekillenen yeni bir yaşamın ve savaşın acılarından süzülen ortak belleğin kalıcı bir ifadesiyle sonlanır.

OLAYLAR

Kalabalık Kamyon Yolculuğu Tozlu yolda ilerleyen kamyon tıklım tıklım doluydu. Yolcular arasında ellili yaşlarda iki erkek ile altmış yaşlarında bir kadın da bulunuyordu. Yol boyunca gençler kendi aralarında gülüp şakalaşıyor, yaşlı kadın ise onların kendisiyle alay ettiğini düşünerek huzursuz oluyordu. Oysa kimse ona yönelik tek bir söz söylememişti. Kadının yakınında oturan Miskal ise temiz, zarif ve güler yüzlü görünümüyle daha ilk anda onun saygısını kazanmıştı. Kamyonun açık kasasında esen sert rüzgâr yolculuğu daha da güçleştiriyordu. İki yaşlı adamın arasında sıkışıp kalan kadın iyice rahatsız olunca, Akiya ile Zarıl adlı iki genç kadın onu yanlarına çağırarak yer verdiler.

Dağ Yolundaki Endişe Kamyon dağların kıvrımlı yollarında ilerledikçe yaşlı kadının tedirginliği arttı. Araç bozuk zeminlerde şiddetle sarsılıyor, sert rüzgâr ise korkusunu daha da büyütüyordu. Her an kamyonun yoldan çıkıp uçuruma yuvarlanacağından çekiniyor, kasanın kenarını sıkıca kavrayarak endişeyle etrafı izliyordu. Bu durumu fark eden genç Şambet, onu sakinleştirmeye çalıştı. Sürücülerin bu yolları çok iyi bildiğini ve güvenlik kurallarına uyduklarını söyleyerek içini rahatlatmaya çalıştı. Şambet'in güven veren sözleri yaşlı kadının kaygısını bir nebze hafifletse de, yolculuk boyunca temkinli davranmayı sürdürdü.

Miskal'ın Çocukluk Anıları Çevresindeki konuşmaları dinlerken Miskal'ın zihni yıllar öncesine, çocukluk günlerine gitti. Henüz altı yaşındayken köyünden ayrılışını bütün ayrıntılarıyla hatırlıyordu. O yıllarda düzgün yollar yoktu; insanlar eşeklerin çektiği arabalar ve kızaklarla yolculuk ediyordu. Ayrılık günü köylülerin hüznüyle yüzleri hâlâ gözlerinin önündeydi. Babası sessizce doğup büyüdüğü topraklara veda etmiş, annesi ise başındaki büyük sarığıyla kızının geleceği için derin kaygılar taşıyordu. O yolculuk, Miskal için doğduğu dağlardan ve vadilerden koparak bambaşka bir hayata başlamanın ilk adımı olmuştu.

Ukrayna'ya Sürgün Miskal köyünden ayrılalı on sekiz yıl olmuştu. Büyüdükçe ailesinin neden yurtlarından koparıldığını da öğrendi. Stalin döneminde anne ve babası "kulak" ilan edilerek baskıya uğramış, ardından Ukrayna'nın Herson bölgesine sürgün edilmişlerdi. İlk yıllar son derece zorlu geçmişti; ancak zamanla yeni yaşamlarına uyum sağlamayı başardılar. Babası ailesini geçindirebilmek için yıllarca büyük bir özveriyle çalıştı ve yaşamının sonuna kadar bu mücadeleyi sürdürdü. Çektikleri bütün sıkıntılara rağmen

ne o ne de annesi doğdukları toprakları bir an olsun unutmadı; geride bıraktıkları köyü her fırsatta özlemle andılar.

Ukrayna'da Geçen Gençlik Yılları Miskal, çocukluk ve gençlik yıllarının büyük bölümünü Ukrayna'da geçirdi. Ergenlik döneminde Kırım'daki bir Pioner kampına katıldı; burada Kiev başta olmak üzere farklı şehirlerden gelen kızlarla tanıştı. Kısa sürede aralarında güçlü dostluklar kuruldu ve arkadaşları onu tatillerde ailelerini ziyaret etmeye davet etti. Bu deneyimler sayesinde hem Ukrayna kültürünü yakından tanıdı hem de Kırgız kimliğini korumayı başardı. Okul hayatını severek sürdürdü, birçok arkadaş edindi ve Sovyetler Birliği'nin farklı bölgelerini tanıma fırsatı buldu. Annesi eğitimini her zaman destekliyor, kendisinin önceki kuşakların sahip olamadığı imkânlarla kavuşmasını umut ediyordu. Bütün bu deneyimler, Miskal'ın kendine güvenen, olgun ve güçlü bir genç kadın olarak yetişmesinde önemli rol oynadı.

Kırgızistan'da Kendisi İçin Seçilen Damat Miskal eğitimini tamamladıktan sonra annesi ona aileyle ilgili önemli bir gerçeği açıkladı. Kırgızistan'da kendisi için önceden seçilmiş bir damat vardı; adı Turumbek'ti. Bu evlilik, çocuklar daha doğmadan ya da henüz bebekken ailelerin birbirlerine söz vermesi şeklindeki eski Kırgız geleneğine dayanıyordu. Miskal, annesi bu geleneği ve beraberinde getirdiği sorumlulukları anlatırken dikkatle dinledi. Uzun yıllarını Ukrayna'da geçirmiş olmasına rağmen aile geleneklerinin taşıdığı değer farkındaydı. Bu haber, hem yıllardır görmediği vatanına hem de hayatını paylaşması beklenen Turumbek'e karşı içinde büyük bir merak uyandırdı.

Yurduna Dönüş Miskal sonunda doğduğu köye dönüyordu. Kamyon bozkırlar ve vadiler boyunca ilerledikçe, yalnızca çocukluk anılarından ve anne babasının anlattıklarından tanıdığı topraklarla yeniden güçlü bir bağ kurduğunu hissetti. Sovyet Kırgızistanı ona canlı ve umut dolu görünüyordu. Issık Göl'ün pırıl pırıl suları, gökyüzüne yükselen heybetli dağlar ve ufka kadar uzanan bereketli tarlalar onu hayran bırakıyordu. Tarlalarda çalışan kadınlar, bölgenin üretkenliğine emekleriyle katkı sağlıyordu. Miskal, yeniden vatanının havasını soluyabilmenin mutluluğunu yaşarken, ait olduğu topraklarla gurur duydu.

Yol Boyunca Sorulan Sorular Kamyon köye yaklaşırken yaşlı kadın genç yolcuları merak etmeye başladı. Miskal'a, Frunze için köylülerin kullandığı ad olan Boronzo'dan gelip gelmediğini sordu. Miskal, ise Ukrayna'dan geldiğini söyledi. Bu cevap yaşlı kadını şaşırttı; Kırgızların memleketlerinden bu kadar uzaklarda yaşamasına hayret etti. Ardından aynı soruyu Zarıl'e yöneltti. Zarıl gülümseyerek Boronzo'dan geldiğini söyledi. Yaşlı kadın, alışıktığı dar köy dünyasının ötesindeki yerleri ve insanların hayatlarını büyük bir ilgiyle dinlemeye devam etti.

Şambet Yolcuları Tanıtıyor Kolhoz başkanı Şambet, kamyondaki yolcuları birbirine tanıtmayı uygun gördü. Ayağa kalkarak Zarıl'in Çuy bölgesindeki kolhozları dolaşıp yeni çalışma yöntemlerini öğrenmek ve deneyim paylaşmak amacıyla düzenlenen bir inceleme gezisine katıldığını anlattı. Ardından Miskal'ı tanıttı; onun uzun yıllar uzak diyarlarda yaşadından sonra doğduğu köyü ziyaret etmek için geri döndüğünü söyledi. Şambet bununla da kalmadı, köyün geleceğine dair sevindirici bir haber verdi. Çok yakında köye elektrik geleceğini, bunun da köy yaşamında önemli değişimlerin başlangıcı olacağını müjdeledi.

Cenaze Haberi Yolculuk sırasında yaşlı kadın köye neden gittiğini anlattı. Kız kardeşinin oğlunun cenazesine katılmak için yola çıktığını söyleyince sesi kederle doldu. Bir anda kamyondaki neşeli sohbetler yerini sessizliğe bıraktı. Miskal da bu haberi dikkatle dinledi ve derin bir hüznün hissetti. Uzun yıllardan sonra doğduğu topraklara, ailesinin geçmişini yeniden bulmak umuduyla dönmüştü; ancak daha yolun başında ölüm haberini duyması, savaşın ve hayatın birçok aileye yaşattığı acıları ona bir kez daha hatırlattı.

Köye Varış Kamyon sonunda köye ulaştı. Yolcular, tanıdık manzaraları yeniden görmenin heyecanı ile etraflarına bakındılar. Yakınlarında at üzerinde ilerleyen bir adam vardı; köyün sulama kanallarından sorumlu su dağıtıcısıydı. Bir süre sonra okul binası görüldü; bahçede oynayan çocukların sesleri duyuluyordu. Kamyon okulun önünde durdu. Yaşlı kadın uzakta toplanan kalabalığı göstererek cenazenin

orada olduğunu söyledi. Ardından iki yolcuyla birlikte kamyonun inip yas evine doğru yürüdü. Gençler ise köylülerle buluşmak için kamyonun yanında kaldılar.

Çocukların Karşılması Zarıl ile Akiya kamyonun inerek köyü seyretebeye başladılar. Yakında buzağı otlatan Salmoor adlı küçük çocuğı gören Zarıl onu hemen tanıdı ve seslenerek selam verdi. Çok geçmeden başka çocuklar da koşarak misafirlerin etrafını sardı. Şehirden gelenleri büyük bir merakla karşılıyor, yanlarında ne getirdiklerini heyecanla soruyorlardı. Yüzlerinden sevinç ve merak okunuyordu. Yeni hikâyeler dinlemeyi, küçük hediyeler almayı ve şehirden haberler öğrenmeyi umut ederek yetişkinlerin etrafında toplandılar.

Aydınlık Bir Geleceğin Hayali Şambet köylüleri bir araya topladı ve gelecek için düşündüklerini heyecanla anlattı. Zarıl'ın yeni eğitim yılı için çocuklara kurşun kalem getirdiğini söyledi. Ardından köy için elektrik malzemeleri getirdiğini açıkladı. Yakında Frunze'de olduğu gibi köyün sokaklarının ve evlerinin geceleri ışıll ışıll olacağını müjdeledi. Bununla da yetinmeyerek kolhozun kısa zamanda zengin ve örnek bir kolhoza dönüşeceğini dile getirdi. Ona göre modern teknoloji, eğitim ve çalışkanlık sayesinde herkes için daha iyi bir yaşam kurulacaktı.

Turumbek'ten Gelen Acı Haber Miskal köye geldikten sonra bir süre Zarıl'ın yanında kaldı. Birlikte vakit geçirseler de içine kapanık ve düşünceliydi. Akli hep yıllar önce kendisine söz verilen Turumbek'teydi. Yolculuğa çıkmadan önce ona bir mektup yazmış, ancak mektup yerine ulaşmamıştı. Bir gün Salmoorbek'e köyü, okulu ve köyde yaşayan insanları sorduktan sonra cesaretini toplayıp Turumbek'i de sordu. Çocuk kısa bir süre sustu, ardından Turumbek'in on gün önce öldüğünü söyledi. Bu beklenmedik haber Miskal'ı derinden sarstı; yüreği büyük bir hüzn ve pişmanlıkla doldu.

Köyün Miskal'ı Tanıması Miskal'ın Ukrayna'dan döndüğü ve bir zamanlar Turumbek'le nişanlı olduğu haberi kısa sürede bütün köye yayıldı. Özellikle yaşlı kadınlar bu hikâyeyi kendi aralarında konuşuyor, Turumbek'in bunca yolu aşarak memleketine gelen bu genç kadınla hiç karşılaşmamış olmasına üzülmüyorlardı. Eğer yaşayabilseydi onu görmenin Turumbek'i ne kadar mutlu edeceğini düşünüyorlardı. Miskal onların sesindeki içten acımayı hissediyordu. Turumbek'i hiçbir zaman gerçekten tanıma fırsatı bulamamış olsa da, aile geleneği ve ortak geçmişleri sayesinde kendisini ona yakın hissediyordu.

Issık Göl Kıyısında Bir Piknik Pazar günü köyün gençleri Issık Göl'ün kıyısında bir piknik düzenledi. Güneşin altında pırıl pırıl parlayan göl ve çevresindeki huzurlu doğa herkesi büyölüyordu. Kolhoz başkanı Şambet de gençlere katıldı. Birlikte kırmız içtiler, yiyeceklerini paylaştılar, sohbet edip kahkahalar attılar. Bu buluşma köylülerle misafirler arasındaki yakınlığı daha da güçlendirdi. Miskal için ise bu piknik, köy yaşamının sıcaklığını ve samimiyetini yakından hissetme fırsatı oldu. Gölün sularına yansıyan dağları seyrederken doğup büyüdüğü topraklara yeniden bağlandığını hissetti. Gün boyunca dostluk, müzik ve neşeli sohbetler pikniğe hâkimdi.

Dostlar ve Aileler Piknik boyunca Miskal, köyün gençlerini daha yakından tanıma fırsatı buldu. Zarıl'ın, yıllarca çocuk sahibi olmayı bekleyen iyi yürekli Bektur ile Aıymcan'ın tek kızı olduğunu öğrendi. Gulnar, Zarıl'ın en yakın arkadaşıydı; Batiş, Çargın ve Elebes de aynı arkadaş çevresinin üyeleri idi. Şambet'in eşi Ayganış ise ilk çocuğunu bekliyordu ve köyde herkes ondan sevgiyle söz ediyordu. Gençler hikâyeler anlatıyor, birbirleriyle şakalaşıyor ve neşeli vakit geçiriyorlardı. Özellikle Elebes'in sakarlığıyla harmanlanan esprileri kimi zaman kahkahalara, kimi zaman da tatlı bir mahcubiyete yol açıyordu. Bu samimi buluşma, köy gençleri arasındaki güçlü dostluk ve dayanışma bağlarını gözler önüne seriyordu.

Göl Kıyısında Şarkılar Öğleden sonra eğlence şarkılarla devam etti. Şambet, komuzunu eline alıp göl kıyısını ezgilerle doldurunca ortam bambaşka bir havaya büründü. Rus genç kız Marusya'nın Kırgızca bir türkü söylemesi herkesi hem şaşırttı hem de hayran bıraktı. Ardından misafir olarak ağırlanan Miskal'dan da bir türkü söylemesi istendi. Köyün gençleri ona büyük bir içtenlik ve saygıyla yaklaşarak kendisini yabancı hissettirmemeye çalışıyordu. Miskal ise bir Ukrayna halk türküsünden bir bölüm seslendirdi. Türkünün hüznü ezgileri, Ukrayna'da geçirdiği yılların anılarını canlandırırken aynı zamanda onu çevresindekilere daha da yakınlaştırdı.

Turumbek'i Anarken Piknik sırasında Çargın, çocukluk yıllarını ve en yakın dostlarından Turumbek'i anlattı. Bir gün kırdı kovaladıkları yabani bir kuşun uçup Miskal'ın ailesinin çadırına sığınmasını gülümseyerek hatırlayınca herkes kahkahalara boğuldu. Ancak neşeli sohbet kısa süre sonra yerini hüzne bıraktı. Gençler, Turumbek'in dürüstlüğünü, iyi yürekliliğini ve genç yaşta hayata veda etmiş olmasının acısını dile getirdiler. Miskal onları sessizce dinledi; bu yolculuğa yalnızca akrabalarını ve dostlarını görmek için değil, doğduğu topraklarla yeniden bağ kurmak için geldiğini söyledi.

Köy Dedikoduları Piknikten sonra kadınlar evlerine döndüler; ancak sohbet gece boyunca sürdü. Bazıları doğumuna az zaman kalmış olmasına rağmen Ayganiş'ın pikniğe katılmasını takılarak eleştiriyor, kimileri ise eski ve yeni gelenekleri konuşuyordu. Yaşlı kadınlar, eskiden genç kızların saçlarını çok sayıda örgüyle ördüğünü, evli kadınların ise yalnızca iki örgü kullandığını anlatarak zamanla geleneklerin nasıl değiştiğini hatırlattılar. Modern giyim de ilgi odağıydı. Miskal'ın Ukrayna'dan getirdiği şehir kıyafetleri köylülere hem farklı hem de son derece şık görünüyordu. Batiş ise bunu kıskançlıkla karşılıyor, kendi zevkinin daha üstün olduğuna inanarak içten içe rahatsızlık duyuyordu. Sohbetler gecenin ilerleyen saatlerine kadar devam etti.

Eğitim Hayalleri Zarıl, geleceğini sık sık düşünüyordu. Cephede görev yapan Tabıldı adında bir ağabeyi vardı. Ağabeyinin eşi Burma, kolhozda büyük bir özveriyle çalışıyor, fedakâr ve çalışkan bir gelin olarak herkesin takdirini kazanıyordu. Zarıl onun azmine hayrandı. Köy yaşamını sevmesine rağmen eğitimi sürdürmeyi, bir gün üniversiteye giderek dünyayı daha yakından tanımayı hayal ediyordu. Evde aile sorumluluklarını yerine getirirken bir yandan da geleceğe ilişkin umutlarını koruyordu. Frunze'de geçirdiği günler, ona köyün ötesinde de bambaşka bir dünyanın bulunduğunu göstermişti. Eğitimin yalnızca kendi geleceğini değil, ailesinin ve köyünün geleceğini de değiştireceğine inanıyordu.

Turumbek'in Annesiyle Karşılaşma Zarıl ile Miskal, halılar ve geleneksel eşyalarla döşenmiş bir eve girdiklerinde içeride birkaç kadın oturuyordu. Yaşlı kadınlardan biri dikkatle Miskal'a baktı. Bu kadın, Turumbek'in annesiydi. Genç kızı görünce gözleri doldu, onu yanına oturttu ve yumuşak bir sesle, "Oğlum yaşasaydı sen benim gelinim olacaktın." dedi. Odanın üzerine derin bir sessizlik çöktü. Gerçekleşmeyen umutların hüznü orada bulunan herkesi derinden etkiledi. Aynı odada, cephedeki oğlu Kaseyin'den haber bekleyen Kanış da sessizce oturuyordu.

Mütevazı Bir Eve Ziyaret Daha sonra Turumbek'in annesi, Miskal ile Zarıl'ı kendi evine davet etti. Eski ve mütevazı ev, yaşanan yoksulluğun izlerini taşıyordu. Zarıl, ailenin bir zamanlar daha rahat bir yaşam sürdüğünü; ancak Turumbek'in verem hastalığının her şeyi değiştirdiğini anlattı. Tedavi masrafları yüzünden annesi bütün birikimini oğlunu kurtarmak için harcamıştı. Birlikte çay içip yumurta yediler. Ayrılmadan önce yaşlı kadın, Turumbek'e ait fincan ile kaşığı Miskal'a uzattı. Sıradan görünen bu eşyalar, Miskal için paha biçilmez birer hatıra dönüşmüştü. Vedalaşırken ona sınıksız sarıldı ve bunca yolu kat ederek geldiği için içtenlikle teşekkür etti.

Miskal'ın Köyden Ayrılışı Ertesi sabah Miskal, yeniden Ukrayna'ya dönmek üzere hazırlık yaptı. Bu kısa ziyaret onun için unutulmaz duygularla doluydu. Doğduğu topraklara yeniden kavuşmuş, akrabalarıyla ve eski dostlarıyla buluşmuş, Turumbek'in yaşamı ve ölümü hakkında pek çok şey öğrenmişti. Köylülerin samimiyeti ve misafirperverliği onu derinden etkilemişti. Ayrılık vakti geldiğinde ise hüznün ağır bastı. Issık Göl, dağlar ve bu yolculuk boyunca biriktirdiği anılar artık yaşamının ayrılmaz bir parçası olmuştu. Köyden ayrılırken yalnızca doğduğu topraklara değil, ailesinin geçmişine ve kendi köklerine de daha güçlü bağlarla bağlandığını hissediyordu.

Zarıl'ın Huzursuz Rüyası Bir sabah Zarıl, annesi ve yengesi Burma ile kahvaltı yaparken gece gördüğü rüyanın etkisinden hâlâ kurtulamamıştı. Rüyasında cephede bulunan Kaseyin bir nehri geçmeye çalışıyor, ancak aralarındaki coşkun sular yüzünden Zarıl'a ulaşamıyordu. Bu görüntü onu derinden sarsmış, içine açıklayamadığı kötü bir his düşürmüştü. Endişelerini annesiyle paylaşmadı; hepsini içinde sakladı. Daha sonra diğer köylüler gibi tarlaya gitmek üzere evden çıktı, fakat rüyanın bıraktığı huzursuzluk gün boyunca peşini bırakmadı.

Kanal İnşası Köylüler daha verimli bir gelecek kurmak için omuz omuza çalışıyordu. Kadınlar ve erkekler birlikte tarlalara su ulaştıracak kanalın yapımına katıldılar. Şambet, Sergey, Çargın ve Dmitriy taşları temizliyor, yolu açıyor ve en ağır işlerde öncülük ediyorlardı. Çalışma yorucuydu; ancak herkes bunun kolhozun geleceği için büyük önem taşıdığını biliyordu. Çalışırken şakalaşüyor, birbirlerine hikâyeler anlatıyorlardı. Yaşlılardan biri, gaz lambasını ilk kez gören göçebe bir Kırgız çobanın onu sihir sanmasını anlatınca herkes kahkahalara boğuldu. Artık köye elektrik gelmişti ve bu yenilik ilerlemenin simgesi olarak görülüyordu. Zarıl da diğerleriyle birlikte çalışırken bir yandan Mıskal'ı düşünüyor, bir yandan da Issık Göl'e bakarak geleceğe dair umutlar kuruyordu.

Savaşın Başlangıcı: Kolhoz Köyünden Vedalaşma

Batıdan Gelen Haber Bir gün Elebes, kolhozun muhasebecisi, atını hızla sürerek köyün sokaklarına girdi ve eliyle batıyı işaret etti. Olağan dışı hâlini gören köylüler hemen etrafını sardı. Akiya ve diğer kadınlar telaşla ne olduğunu sordular. Elebes attan iner inmez herkesi sarsan haberi verdi: İkinci Dünya Savaşı başlamış, Hitler Sovyetler Birliği'ne saldırmıştı. Bu haber köyün üzerine ağır bir sessizlik çökmesine neden oldu. Az önceki neşeli hava bir anda dağıldı; Dmitriy, Şambet ve diğerleri derin bir kaygıya kapıldı.

Şambet'in Konuşması Köylüler meydanda toplandı. Şambet gazeteyi okuyarak savaş haberinin doğruluğunu teyit etti. Bu sırada Zarıl, askerlik görevini yapan nişanlısı Kaseyin'in bir daha geri dönemeyebileceğini düşünerek büyük bir üzüntüye kapıldı. Şambet kararlı bir şekilde halkın karşısına çıktı ve savaşın bütün planlarını altüst ettiğini, ancak umutsuzluğa kapılmamaları gerektiğini söyledi. Sovyet halkının birlik içinde kalmasının önemini vurgulayarak herkesin çalışmaya devam etmesini, cephedeki askerlere destek olmasını istedi. Komünist Partisi'nin her vatandaşı görevini yerine getirmeye çağırdığını hatırlattı.

Çobanlarla Vedalaşma Kısa süre sonra köyün birçok erkeği askere gitmek için hazırlanmaya başladı. Zarıl, orduda görev yapan ağabeyi Tabıldı için endişeleniyordu. Cepheye gitmeden önce Şambet yaylalara çıkarak çobanlarla vedalaştı. Onlarla cesaret, sorumluluk ve vatan görevi üzerine konuştu. Köye döndüğünde birlikte diktikleri elma ağaçlarını suladı. Bu sade uğraş, geride bırakacağı huzurlu yaşamı ona daha da derinden hissettirdi. Ağaçların, kendisi yokken de büyümeye devam etmesini diledi. Savaşın gölgesi altında köyün her köşesi artık ona çok daha değerli görünüyordu.

Çargın'ın Yaşlıları Ziyareti Çargın, gün boyunca ev ev dolaşarak savaş haberini köylülere ulaştırdı. Gölgeleklerde oturan yaşlı kadınların yanına uğradı ve yakında birçok gencin cepheye gideceğini anlattı. Ardından onları askerler için düzenlenecek veda yemeğine davet etti. Yaşlı kadınlar ona dualar ederek boorsok ikram ettiler ve sağ salim dönmesini dilediler. Daha sonra Turumbek'in annesi Kamka'yı ziyaret etti. Kamka savaşın nerede yaşanacağını sordu. Çargın savaşın batıda olduğunu söyleyince yaşlı kadın derin bir hüzne kapıldı.

Çargın'ın Mutsuz Evliliği Çargın'ın yüreğinde savaş dışında başka bir acı daha vardı. Köyde yıllardır onun uğursuz olduğuna dair bir söylenti dolaşıyordu. İlk eşi evlendikten yalnızca beş gün sonra öldüğü için, onunla evlenen her kadının kısa süre içinde öleceğine inanılıyordu. Bu yüzden genç kızlar ve aileleri onunla evlenmekten kaçınıyordu. Çargın ancak yirmi beş yaşında, daha önce üç kez boşanmış Ayşa ile evlenebilmişti. Fakat Ayşa'nın babası Orok bu evliliği kabul etmedi. Düğünden sonraki sabah akrabalarıyla birlikte gelerek kızını geri götürdü. Bu olay Çargın'ın yüreğinde derin bir yara bıraktı. Şimdi savaş yaklaşıırken, geride bırakacağı bir eşi, çocuğu ya da kendi ailesinin olmayışına daha da çok üzülüyordu.

Veda Yemeği Çargın eve yalnız ve kırgın döndü. Yeğeni Salmoorbek onun üzgün olduğunu fark etti, fakat bunun nedenini anlayamadı. Cepheye gidecek askerleri uğurlamak isteyen Çargın, ağabeyi Akman'dan bir koyun kesmesini rica etti. Akman bu isteği kabul etti ve kısa süre içinde köyün yaşlıları bir araya geldi. Dmitriy ve eşi, Kamka ile diğer saygın köylüler de bu yemeğe katıldı. Sofrada hem yemekler paylaşıldı hem de eski günler hatırlandı. Konuşmalar cesaret, gelenek ve fedakârlık üzerineydi. Herkes Manas'ın ruhundan askerleri korumasını diledi ve savaşın zaferle sona ermesi için dua etti.

Akman'ın Kararlılığı Altmış beş yaşında olmasına rağmen Akman yaşını elli olarak kaydettirmişti. Çünkü köyüne hizmet etmeyi sürdürmek istiyordu. Su dağıtıcısı olarak tarlaların sulanmasını düzenliyor, işini büyük bir sorumlulukla yürütüyordu. Çargın'ın cepheye gideceğini öğrenince hemen eve dönerek hazırlıklara başladı. Ahşap sandığını açtığında elinde yalnızca az miktarda para kaldığını gördü ve bunun yeterli olmayacağından endişe etti. Genç Salmoorbek'i su getirmesi için gönderirken, eşi de yol hazırlıkları için yemek hazırlamaya koyuldu.

Dmitriy'in Evi Akman daha sonra para istemek için Dmitriy'in evine gitti. Ev son derece düzenliydi; pencereleri ve bahçesi çiçeklerle süslenmişti. Akman, Kırgız ailelerinin de bir gün böyle evlerde yaşayacağını düşündü. Ancak o gün evin içindeki hava ağırdı. Odaları sigara dumanı kaplamıştı; bu, aile için alışılmadık bir durumdu. Dmitriy'in oğlu Sergey cepheye gitmeye hazırlanıyordu. Annesi Nadejda gözyaşlarını gizlemeye çalışırken, dostlar ve akrabalar vedalaşmak için eve gelmişti. Şambet, kolhozun cephedeki askerlerin ailelerine her türlü desteği vereceğini söyledi. Dmitriy gözyaşlarını tutamazken, Sergey anne ve babasına güçlü olmalarını ve umutlarını kaybetmemelerini öğütledi.

Zarıl'ın Nakışı Zarıl evde geleceğe dair endişe ve soğuk bir tedirginlik hissi içindeydi. Sessizce oturup nakış işlerken aklında sürekli savaş vardı. Neşeli ve canlı yapısıyla içeri giren arkadaşı Gulnar onu neşelendirmeye çalıştı. Zarıl, işlediği desenin barış günlerinin bir hatırası olduğunu söyledi. Bu çalışma, köye korku ve belirsizlik gelmeden önceki daha huzurlu zamanları hatırlatıyordu. Gulnar nakışı beğendi ve bunu bir hatıra olarak ağabeyi Şambet'e vermesini önerdi. Kendisi ise herhangi bir hediye hazırlamadığını itiraf etti.

Köyde Veda Tüm köy, askerleri uğurlamak için okulun yanında toplandı. Anneler, eşler, kız kardeşler ve büyükanneler birlikte duruyor, birçok kişi gözyaşlarını tutamıyordu. Erkekler yiyecekler ve kıymız dolu kaplar getirerek askerlerle son bir kez paylaşmak istedi. Hediyeler verildi, dualar edildi. Kamka cesurca konuşarak kadınlara umutsuzluğa kapılmamalarını söyledi. Kendi oğlunu kaybettiğini hatırlatarak, yine de çocuklarının geri döneceğine inanmaları gerektiğini vurguladı. Yaşlılar askerlerin korunması ve zafer için dua etti. Bu buluşma, savaş yaklaşırken toplumu hüznün, cesaret ve dayanışma içinde birleştirdi.

Savaşa Gidiş Şambet, Sergey ve diğerleri dâhil olmak üzere on beş erkek askerlik çağrısı aldı ve yola çıkmaya hazırlandı. Kısa süre sonra Çargın'a da çağrı geldi. Aileler aceleyle yiyecek, giysi ve ihtiyaç malzemeleri hazırladı. Köylüler birbirlerine sarıldı, son sözlerini söyledi. Gitmeden önce Şambet halka seslendi. Geride kalanlara kolhozu güçlü tutmaları ve çok çalışmaları gerektiğini söyledi. Eğer eşi yokluğunda bir oğul doğursa, çocuğa "Jengiş" (Zafer) adının verilmesini istedi. Kısa süre sonra on at arabası askerleri Issık-Köl kolhozundan alarak uzun savaş yolculuğuna başladı.

Askerlik Bürosu ve Şehirden Dönüş Erkekler şehirdeki askerlik bürosuna çağrıldığında Çargın ilk listede yer almadı. O, Akiya, Marusya ve Şambet'in eşi Ayganyş ile birlikte askerlere veda etmek için şehre gitti. Şehirde Çargın, Çegirtke ile karşılaşınca dönüşü geciktirdi ve bu yüzden birkaç saat sonra yola çıkabildiler. Dönüş yolunda Ayganyş aniden doğum sancısına girdi. Kadınlar paniklese de hızla organize oldular. Bir araba durduruldu ve tecrübeli yaşlı bir ebe çağrıldı.

Yolda Doğum ve Şambet'in Soyu Ayganyş şehirden dönüş yolunda beklenmedik şekilde doğuma başladı. Yanındaki kadınlar hemen müdahale ederek bir arabayı durdurdu ve doğum konusunda tecrübeli yaşlı bir kadından yardım istedi. Hareket eden arabaya ve zor yol şartlarına rağmen sağlıklı bir erkek çocuk dünyaya geldi. Herkes büyük bir rahatlama ve sevinç yaşadı. Olayı gören Çargın duyulanarak Şambet'i tebrik etti ve yeni doğan oğul sayesinde soyunun devam ettiğini söyledi.

Cephedeki Mektuplar ve Bekleyiş Köyde aileler cepheden gelecek haberleri endişeyle bekliyordu. Kaniş, oğlu Kaseyin'den dört aydır mektup alamamış ve sürekli bir kaygı içinde yaşamaya başlamıştı. Oğlunun nişanlısı Zarıl da belirsizlik içinde zorlanıyordu. Tabildi'nin annesi Ayımcan da oğlunun sağ salım dönmesini umut ediyordu. Kaseyin son mektubunda sonbaharda döneceğini yazmış, annesine geçici bir rahatlık vermişti. Ancak sonrasında sessizlik devam etti. Haber gelmemesi ailelerdeki korkuyu artırdı;

kadınlar sık sık bir araya gelip umutlarını, anılarını ve duygularını paylaşarak birbirlerine destek olmaya çalıştı.

Çargın'ın Kolhoz Başkanı Olması Çargın daha sonra bölge yöneticisi tarafından kolhoz işleri hakkında görüşmeye çağrıldı. Neden cepheye gönderilmediğini sorduğunda, yetkili bazı insanların kolhozu ayakta tutmak için geride kalması gerektiğini açıkladı. Çargın tarım ve köy yaşamı hakkında ayrıntılı bilgiler verdi. Kısa süre sonra kolhoz başkanı olarak atandı. İlk başta bunu kabul etmek istemedi, ancak köylüler ve arkadaşı Nurkasım onu ikna etti. Nurbekim ona işi ciddiyle yürütmesini ve özellikle çatışmaları yönetirken duygularını kontrol etmesini öğütledi. Çargın sonunda teklifi kabul ederek hayvancılık ve tarım işlerini yönetmeye başladı.

Kakıldak'ın Patlaması ve Şaşkın Çargın Bir gün Kakıldak adlı bir kadın köyde bir inek üstünde dolaşarak kolhozdan kendisine at verilmemesinden şikâyet etti. Öfkesine kapılarak bütün erkeklerin ölmesini bile söyledi. Çargın bu sözlerle büyük bir şaşkınlıkla tepki verdi ve neden böyle konuştuğunu sordu. Kakıldak ise acı bir öfkeyle, Kanış'ın oğlu Kaseyin'in Rus bir kadınla evlendiğini ve hatta çocuğu olduğunu, buna karşılık Zarıl'ın hâlâ köyde onu beklediğini söyledi. Durumdan rahatsız olan Çargın, gerçeği öğrenmek için araştırma yapmaya karar verdi ve Ayganış'ın evine gitti. Orada kadınlar, Kaseyin'in annesi Kanış'ı arayan Rus bir kadının köye geldiğini doğruladılar.

Savaş Söylentileri ve Rus Kadının Gelişi Bu sırada köyde "Alman ordusunun Moskova'yı işgal ettiği" ve sivillerin Kırgızistan'a taşınabileceği yönünde söylentiler yayılıyordu. Bu haberler farklı yorumlarla daha da büyüyerek köydeki kaygıyı artırdı. Kadınlar, Kanış'ın evine bir Rus kadının bebekle geldiğini konuşuyordu. Zarıl'ın durumunu bilmedikleri için ona üzülmüyorlardı. Köy geleneğine göre bu kadın, yeni gelinin ailesi olarak kendini tanıtmaya gelmişti. Savaşın belirsizliği, söylentiler ve yanlış anlamalar köydeki duygusal gerilimi artırdı; ilişkiler ve güven duygusu sarsıldı.

Gülнар, Batış ve Zarıl'ın Kırılan Umutları Zarıl iki gün önce öğretmenler toplantısı için ilçe merkezine gitmişti. Onun yokluğunda Gülнар, kolhozda ücret kayıt işlerini üstlenmişti. Okuldan dönerken Kanış'ın evinde Rus bir kadının olduğunu duyunca büyük bir şok yaşadı. Daha sonra idare binasına gidip Batış'ı yeni muhasebeci olarak çalışırken gördü. Gülнар, Kaseyin'in Rus bir kadınla evlendiğine inanarak ağladı. Batış ise soğuk bir tavırla, savaşta erkeklerin öldüğünü ve evliliklerin belirsiz olduğunu söyleyerek hem kıskançlık hem de duygusal kırılma ortaya koydu. Genç kadınlar arasında güven ve umut yerini çatışmaya bıraktı.

Söylentiler, Dönüş ve Lüba'nın Gelişi

Ayımcan'ın Düşünceleri ve Zarıl'ın Dönüşü Ayımcan, köydeki söylentileri duysa da sakin kalmaya çalışıyordu. Kızının uygun bir eş bulacağına inanıyor, tek dileği savaşın bitip erkeklerin sağ salim dönmesiydi. Zarıl ilçe toplantısından döndüğünde çalışmanın verimli geçtiğini ve zafer için çaba gösterilmesi gerektiğini söyledi. Ancak annesinin içinde bir huzursuzluk olduğunu fark etti.

Ukraynalı Kadının Köye Gelişi Tohum ayıklama sırasında kadınlar, Kanyş'ı (Kaseyin'in annesini) arayan bir kadın ve bebeğini gördüler. Yanlış çeviri yüzünden köylüler onu "Kanyş'ın gelini" sandılar ve eve götürdüler. Ukraynalı kadın, köyün selamlaşma ve saygı geleneklerine şaşırdı ama büyük bir sıcaklıkla karşılandı. Köylülerin misafirperverliğinden etkilendi. Akşam olduğunda Dmitriy, Nadejda, Akman, Akiya, Marusya ve Şambet'in ailesi de dâhil olmak üzere herkes toplandı.

Savaşın Gerçeği, Kimlik ve Çocuğun Adı Dmitriy ve Marusya'nın çevirisiyle gerçek ortaya çıktı: Alman ordusu Ukrayna'yı bombalamış, Lüba ailesini kaybetmişti. Sovyet askerleri onu kurtarmış ve bu askerlerden biri Kaseyin olmuştu. Ayrılmadan önce Kaseyin annesine mektup yazmış, Lüba ve çocuğa bakılmasını istemişti. Köydeki yanlış anlamalar da böylece açıklığa kavuştu. Çocuğun adı tartışma konusu oldu. Köylüler ona "Asker" demek isterken, Lüba babasının verdiği isim olan "Mikola"da ısrar etti. Sonunda Çargın uzlaşmacı bir karar vererek çocuğa Asker-Mikola adını verdi. Bu isim, savaşın ortasında bile farklı kimliklerin ve hayatların bir arada yaşayabileceğini simgeleyen bir birlik anlamı taşıyordu.

Çargın'ın Liderliğinde Köy Görevleri

Kızıl Ordu Fonu İçin Sevkiyat Emirleri Çargın, kolhozda savaş dönemine ait sıkı görevleri ilan etti. Köyün üç gün içinde yaklaşık 39.700 pound (yaklaşık 20 ton) tahılı Kızıl Ordu fonu için iskeleye ulaştırması gerekiyordu. Bu acil görevlerden ilkiydi. Bunun yanında kolhoz, kendi arabalarıyla 550 pound tereyağı taşımakla da yükümlüydü. Kırk at askerî hizmet için ayrıldı. Her at için eyer, koşum takımı, yem torbaları, eyer örtüleri ve üç günlük yem ve saman hazırlanması zorunluydu. Çargın ayrıca "saygıdeğer annelere" sıcak giysiler dikme görevi verdi. Üretilen her şey ihtiyaç sahipleri arasında adil şekilde dağıtılacaktı.

Demirci Dmitriy ve Savaş Çabası Kolhozda yaşlı demirci Dmitriy artık eskisi gibi sakin çalışmıyordu. Sakalı ağarmıştı ve çoğu zaman gece geç saatlere kadar çalıştığı için eve çok geç dönüyordu. Eşi Nadejda bazen onun geldiğini bile fark etmiyordu. Az uyumasına rağmen her sabah erkenden kalkıyordu. Bir sabah çaydan sonra sigarasını sarıp derin bir nefes çekti ve duvarda asılı "Her şey cephe için!" yazılı postere baktı. Nadejda ise cephede olan oğulları Sergey'den üç aydır haber alamadığı için endişeliydi. Dmitriy, savaş koşullarında haberleşmenin zor olduğunu söyleyerek onu teselli etti. Göğsünde eski madalyalarını gururla taşıyordu.

Savaş Toplantısı ve At Bağışı Savaş yıllarında kolhozda büyük bir toplantı düzenlendi. Köylüler, öğretmenler ve yetkililer okul bahçesinde toplandı. Amaç, cepheye gönderilmek üzere atların seçilmesi ve Kızıl Ordu'ya destek verilmesiydi. Ortam son derece ciddi ve duygusaldı; özellikle oğulları cephede olan anneler için. Yetkililer birlik, fedakârlık ve zafer üzerine konuşmalar yaptı. Ardından Kanış, oğlu Kaseyin ve vatan karşısındaki sorumluluğu hakkında duygulu bir konuşma yaptı. Sıcak giysiler bağışladı ve at gönderilmesini destekledi.

"Her Şey Cephe İçin" Bu günlerde Çargın kendi kendine sakin bir şekilde düşünüyordu: "Yaptığımız çalışma gerçekten cepheye hizmet ediyor." Yaklaşık 39.683 pound buğday ve 551 pound tereyağı gönderdiklerini, kırk Karakul atını tamamen donatıp hazır hale getirdiklerini hatırlıyordu. Her şey büyük bir emekle düzenlenmişti. Anneler sıcak giysiler dikmiş, genç kızlar el emeği hediyeler hazırlamıştı. Hatta büyük bir uğurlama töreni bile yapılmıştı.

Şambet'in Cepheden Mektubu Şambet cepheden bir mektup yazdı ve ordu içindeki izci (keşifçi) hayatını anlattı. Üç aydır tehlikeli görevlerde bulunduğunu ve bu yüzden daha önce yazamadığını söyledi. Kendisi ve silah arkadaşı Sergey'in düşman hatlarına sızarak birçok ölümcül durumdan sağ çıktığını anlattı. Bir çatışmada bir tankı imha ettiklerini ve birkaç düşman askerini etkisiz hale getirdiklerini, bunun komutanları tarafından takdir edildiğini belirtti. Birlik için önemli istihbarat bilgileri topladıklarını da ekledi. Birliğin onu ödüllendirdiğini ve bir nişan verildiğini yazdı. Ailesine selam gönderdi.

Savaş Döneminde Emek Çargın büyük ambar alanını denetliyor, tahıl miktarını kontrol ediyor ve nakliyeyi koordine ediyordu. Akiya ve kadın grubu çuvalları onarıyor, buğdayı ayıklıyor ve elma sevkiyatı için hazırlık yapıyordu. Burma'nın ekibi harman yerinde tahılı temizleyip kurutarak gece geç saatlere kadar çalışıyordu. Lüba tahıl yüklemesine yardım ediyor ve dolu çuvalları depoya taşıyordu. Marusya'nın ekibi gübreyi üç araba ile tarlalara taşıyordu. Zarıl ise öncüler grubuna liderlik ederek elma topluyor ve bozulmuş meyveleri ahırın uzak köşesinde ayırıyordu.

Akiya'nın Kadınların Önünde Çargın'la Alay Etmesi Çargın kapı eşiğinden içeri girer girmez Akiya, üç kadınla birlikte onu yakalayıp sıkıca tuttu. Kızlar kahkahalar atarak onu alaya aldılar, çimdikleyip şakalaştılar. Çargın zorla gülümseyerek bu baskıdan kurtulmak için durumu bir şaka gibi göstermeye çalıştı. Akiya onu kışkırtarak doğrudan evlenip evlenmeyeceğini sordu. Kızlar etrafını sarıp gülererek ve dokunarak onu sıkıştırırken, Lüba şaşkın ve çekingen bir şekilde izliyordu. Ev kahkahaları ve şakalı bir atmosferle doldu. Çargın bunalmış halde sinirli bir gülümsemeyle dayandı; Sergey'in, Şambet'in ve ortamı hafifletecek diğer arkadaşların yokluğunu düşündü.

Evlilik Kararı Akiya ciddiyet talep ederek kadınlara Şambet'in oğlu Cengiz (Jengiş) için yazılan mektubu okumalarını emretti. Ayganiş mektubu dikkatle göğsünden çıkarıp yüksek sesle okudu. Kızların kahkahaları kesildi ve oda bir anda sessizleşti. Mektup savaş, görev ve cepheye gidişten söz ediyordu. Çargın derin düşüncelere daldı; Şambet'i ve Sergey'i hatırladı, onların yokluğunu ve fedakârlıklarını düşündü. Akiya yeniden ısrar ederek Çargın'ın bir an önce eş seçmesi gerektiğini sert sözlerle vurguladı. Çargın sonunda sözlü olarak kabul etti, kadınlar ise onun mutlaka evlenmesi gerektiğini söylemeye devam etti.

Çargın'ın Çegirtke ile Rekabeti

Çargın'ın Düşünceleri Artık saygın bir kolhoz yöneticisi olan Çargın, gece geç saatlerde ofisinde oturuyor ve eşi Batiş'ın sayı hesaplarını dikkatle yapışını izliyordu. Onun zekâsına ve güzelliğine hayranlık duyuyor, hem gurur hem de şefkat hissediyordu. İlişkileri görev, çalışma ve sessiz bir sevgi üzerine kuruluydu. Ancak eski rakibi Çegirtke'nin gölgesi hâlâ Çargın'ın hayatında hissediliyordu. Aralarındaki çatışma zamanla yumuşamış olsa da tamamen bitmemişti. Köydeki söylentiler ve geçmiş gerilimler devam ediyordu, fakat Çargın sorumluluk ve ilerlemeye odaklanmıştı. Olanları hatırlıyordu.

Çegirtke'nin Kakıldak'ın Evine Gidişi ve Hırsları Soğuk bir kış gecesinde, yoğun kar ve sert rüzgâr altında Çegirtke Kakıldak'ın evine geldi ve kapıyı beklemeden içeri girdi. Sobanın yanına oturup ısındı ve sıcak çay ile votka istedi. Kakıldak onu tanıdı ve neden askerde olmadığını sordu; fakat Çegirtke doğrudan cevap vermekten kaçınarak yüksek sesle savaş işleri ve disiplin üzerine konuştu. Bozo içti, bölge ve merkezdeki bağlantılarından, farklı görevler arasında nasıl hareket ettiğinden bahsetti. Yerel yönetici Çargın'ı eleştirdi ve köy işleri hakkında konuştu. Kakıldak, Zarıl'ı ve ardından Batiş'ı olası gelin adayları olarak önerdi. Çegirtke bunu kabul etti, masaya para bıraktı ve yeniden gelme planıyla evden ayrıldı.

Batiş'ın Kakıldak'ın Evine Gidişi Kakıldak Batiş'ı evine davet etti ve sofrayı hazırladı. Batiş masaya oturdu ve ekmek, peynir, yumurta ve kaymak yedi. Kakıldak Çegirtke'den bahsetti; onun çalışmasını, yolculuklarını ve gelecekteki konumunu anlattı. Batiş'e onu olası bir eş olarak önerdi. Batiş sessizce yemek yedi ve hiçbir şey söylemedi. Kakıldak konuşmayı sürdürerek onun evlilik hakkında düşünmesini istedi. Batiş ne kabul etti ne de reddetti; sadece dinledi ve içsel bir huzursuzluk hissetti. Yemeği bitirdikten sonra ayağa kalktı ve evden çıktı. Kakıldak içeride kalıp Çegirtke'nin planlarını ve evlilik teklifini anlatmaya devam etti.

Kolhozda Mektup Yazma Toplantısı Toplantı Çargın tarafından ofiste düzenlendi. Kadınlar masanın etrafında toplandı; masada yemek vardı ve cephedeki askerlere gönderilecek ortak bir mektup hazırlıyorlardı. Batiş sessizce oturdu, bakışlarını aşağı indirip konuşmalara katılmadı. Çargın herkesi yazmaya ve düşüncelerini paylaşmaya teşvik etti. Tartışma sırasında Akiya şakayla Çargın'ın Batiş ile evlenmesi gerektiğini söyledi ve bu grup içinde kahkahalara neden oldu. Zarıl ve Akiya mektup yazma sürecini yönlendirmeye devam etti. Batiş sessizce dinledi ve geleceğiyle ilgili belirsizlikler nedeniyle duyulandı.

Çargın ve Batiş: Yürüyüş ve Gelişen Bağ Daha sonra Çargın önce dışarı çıktı, Batiş de sessizce onun arkasından geldi. Akiya şakayla Çargın'a Batiş'i eve kadar bırakmasını söyledi. Sessiz yolda birlikte yürüdüler; ikisi de kararsızdı ama duygusal olarak birbirine çekiliyorlardı. Zamanla Çargın ve Batiş evlendi ve Çargın'ın ona olan sevgisi giderek büyüdü; onu koruyucu ve gururlu biri hâline getirdi. Batiş da yavaş yavaş ona güvenmeye başladı. Ancak Çegirtke'ye dair anılar zaman zaman zihninde kalmaya ve ona acı vermeye devam etti.

Kakıldak ile Çatışma

Değirmende Kakıldak Değirmende Kakıldak, gece boyunca tahıl öğüterek çalışıyordu; değirmen gürültüsüyle dönüyor, un tozu havayı dolduruyordu. Çok yorgundu ama durmayı reddediyordu. Çargın geldiğinde ikisi arasında gerilim hemen yükseldi. Konuşma, borç ve ödeme makbuzu meselesi açılınca sertleşti. Kakıldak, hiçbir kanıt olmadan borç kabul etmeyeceğini söyledi ve hesap sorarak yetkilileri

haksızlıkla suçladı. Çargın onu sakinleştirmeye çalıştı, daha yumuşak konuştu ama Kakıldak aşağılanmayı ve hakkında çıkan dedikoduları kabul etmedi.

Değirmendeki Suçlama Kakıldak değirmenden dışarı fırladı, bağırarak ve yaralı hâlde Çargın'ın kendisine borç yüzünden saldırdığını söyledi. Köylüler şok içinde etrafına toplandı. Akman geldi ve açıklama istedi. Çargın yalnızca tahıl işleri için geldiğini ve savaş dönemi borcunu hatırlattığını söyledi. Kakıldak ise öfkeyle ve aşağılanmışlık duygusuyla dışının kırıldığını ve hakarete uğradığını iddia etti. Kalabalık karıştı; bazıları ona inanırken bazıları şüphe duydu. Kamka, Kakıldak'ın her zaman duygusal ve zor biri olduğunu söyleyerek Çargın'ı savundu. Yanlış anlamalar yayılırken gerilim arttı ve Çargın köylülerin önünde suçsuzluğunu kanıtlamaya çalıştı.

Çegirtke'nin Sözleri ve Kakıldak'ın Öfkesi Çegirtke, toplantıda sarhoş ve coşkulu bir hâlde, Çargın iktidara gelirse Kakıldak'ın dişlerini altın gibi yaptıracağını ve onu mutlu edeceğini söyleyerek böbürlendi. Kakıldak, zaten kırık dişi nedeniyle öfkeliyken bu sözlerle inandı ve duygusal olarak daha da sarsıldı; Çargın'a ve duruma lanet okumaya başladı. Çegirtke ise yüksek sesle konuşmaya, gelecekte güç ve kazanç vaat etmeye devam etti. Daha sonra olay köye yayıldığında, Kakıldak'ı resmî şikâyet yapmaya ve dava açmaya teşvik etti. Onu ciddi suçlamalarda bulunmaya zorladı; böylece köy dedikodusu ve öfkesini resmî bir çatışmaya dönüştürdü.

Çargın Savcılıkta Olaydan sonra Çargın derin bir utanç ve öfke hissetti. Hayatın kendisine haksızlık yaptığını düşünerek dolaştı. Bir kadınla tartışmaya karıştığı için pişmandı ve bu aşağılanma yerine cepheye gitmesi gerektiğini düşündü. Kısa süre sonra savcılığa çağrıldı. Savcı, kolhoz ve olay hakkında ciddi sorular sordu. Çargın gergin bir şekilde cevap verdi ama kimseye zarar verme niyetinde olmadığını açıklamaya çalıştı. Savcı dikkatle dinledi ve gerçeği anlamaya çalıştı.

Çargın ve Çegirtke Savcılıkta Çargın savcılığa çağrıldıktan sonra kendini dışladı ve üç gün boyunca içki içti. Çegirtke onu izliyordu ve bu durumdan yararlanmayı planlıyordu. Daha sonra Çargın'la görüşüp dost gibi davrandı; Batiş ve köy meselelerinden söz etti, güven kazanmak için yiyecek ve içki sundu. Çamurlu sokaklarda yürürken savaş, siyaset ve kişisel kırılganlıklar üzerine konuştular. Çargın şüpheliydi ama onu dinliyordu. Çegirtke mizah ve iltifatla onu etkilemeye çalışıyordu.

Çargın'ın Çegirtke'ye Öfkesi Çargın, yaşadığı aşağılayıcı olayın ardından hâlâ öfkeliydi ve Çegirtke'nin yanına geldiğinde bu öfke daha da arttı. Çegirtke uzun süredir onu gözlüyordu ve bilerek yanına yaklaşmıştı; dostça görünmeye çalışıyordu. İçki ve yiyecek getirerek Çargın'ın öfkesini yumuşatmaya ve güvenini kazanmaya çalıştı. Yürüyüş sırasında Batiş, eski sözler ve köy dedikodularını ima ederek Çargın'ın duygularını yokladı. Savaş ve otorite hakkında da alaycı ama politik konuşmalar yaptı. Özellikle Batiş'ten bahsederek Çargın'ı kışkırttı; kürk, ipek elbise ve çizmeler gibi eski vaatleri hatırlattı. Amacı onu zayıflatmak ve öfkeliendirmekti. Çargın giderek daha fazla gerildi, bu sözleri reddetti ve sonunda Çegirtke'ye bağırarak onu yanından kovdu.

Köylüler Arasında Yas ve Emek Birliği

Kayıp ve Köyde Gizli Yas Çargın kısa süre sonra cepheden Elebes'in öldüğünü bildiren bir mektup aldı. Bu haber onun yüreğini derinden sarstı ve savaşın acımasızlığını daha da açık biçimde hissettirdi. Batiş onu teselli ederek askerlerin cesur olduğunu ve fedakârlıklarının zafer getireceğini söyledi. Çargın acısını içine gömerek dostunu sessizce andı ve düşünceli bir şekilde uzaklaştı. Bu sırada Akman'ın avlusunda köylüler bir toplantı bahanesiyle bir araya gelmişti. Elebes'in ölümünü Akiya'ya hemen söylememek için herkes normal davranmaya çalışıyor, yemek hazırlanıyor, sohbet ediliyordu; fakat bu sakinliğin altında ağır bir yas gizleniyordu.

Yasın Ortak Dirence Dönüşmesi Elebes'in ölüm haberi açıklandığında Akiya büyük bir acıyla yıkıldı ve evde ağıt yükseldi. Ancak Akman ve diğer köylüler, bu acının uzun süreli gözyaşına dönüşmesine izin vermedi. Onlara göre yas, yalnızca ağlamak değil; aynı zamanda direnç ve sorumluluk demektir. Düşmana

karşı cevap, birlik ve çalışmaydı. Böylece kişisel acı, yavaş yavaş ortak bir kararlılığa dönüştü. Savaş, sabır, fedakârlık ve dayanışma gerektiren bir dönem olarak yeniden anlam kazandı.

Gülner'in Ziyareti ve Çocukların Merakı Köydeki bir başka gün Gülner çocuklarla birlikte yerleşim yerini dolaştı. Çocuklar özellikle Satai, tanklara büyük ilgi gösteriyor, nasıl yapıldıklarını ve ne kadar büyük olduklarını soruyordu. Gülner onlara basit bir dille tankların içinden kullanılan güçlü makineler olduğunu anlattı. Çocuklar hayranlıkla dinledi. Böylece savaş haberleri, gazeteler ve kolektif bilgi çocukların hayal dünyasına karıştı; oyunları bile dünyayı anlamaya çalışma biçimine dönüştü.

Dmitriy'nin Atölyesi ve Emek Hafızası Grup daha sonra demirci Dmitriy'nin atölyesine girdi. Çekiç sesleri, ateş ve demir kokusu içinde Dmitriy geçmişi hatırladı. Gençliğinde yaşanan kavgalar, rekabetler artık yerini üretime ve kolektif çalışmaya bırakmıştı. Gülner fabrikaları ve makineleri anlatırken çocuklar bunu bir hikâye gibi dinledi. Dmitriy ise emeğin, birliğin ve insan gücünün tanklar gibi büyük makineler yaratabileceğini gururla söyledi.

Çegirtke'nin Suçlamaları ve Köyden Kovulması Çegirtke köye gelip kendini iyi niyetli biri gibi göstermeye çalıştı, ancak aslında söylentiler yayarak Akman'ı hedef aldı. Onu halkın parasını yemekle suçladı ve çeşitli dilekçeler yazdı. Bir gün Akman'ın evine girip kesilen hayvanın etinin çalındığını iddia etti. Akman ise bunun tamamen alın teriyle kazanıldığını söyledi. Tartışma büyüdü ve sonunda Akman öfkeyle Çegirtke'yi evden kovdu. Çegirtke yine de kendi iddialarında ısrar ederek uzaklaştı.

Savcının Ziyareti ve Gerçeğin Açığa Çıkması Savcı kolhoza sadece yargılamak için değil, durumu yerinde görmek için geldi. Köylülerle konuştu, evlere girdi ve söylentilerin çoğunun gerçek olmadığını gördü. Çargın hakkında anlatılanların abartılı olduğu ortaya çıktı. Çargın, geçmişte daha fevri olduğunu ama artık kolektif çalışmayı benimsediğini söyledi. Savcı kolhozun düzenini ve üretimini olumlu değerlendirdi. Akman da durumunu açıklayınca yanlış anlaşılımlar giderildi.

Bahar Tarım Çalışmaları O yıl baharla birlikte tarım işleri düzenli bir şekilde başladı. Karlar erir erimez sürüm işleri yapıldı. Gençler, yaşlılar, kadınlar hep birlikte tarlalara çıktı. Atlar ve traktörler birlikte kullanıldı. Çargın çalışmaları yakından denetledi; tohum kalitesini, sürüm derinliğini kontrol etti. Kadın brigadaları iş günlerini kaydediyor, ekime yardım ediyordu. Köy tamamen üretim ve emekle doluydu; su kanallarla tarlalara yönlendiriliyor, toprak giderek yeşeriyordu.

Kanış'ın Mikola-Asker'e Bakması Lüba tarlalarda çalışmaya başlayınca küçük oğlu Mikola-Asker'e Kanış bakmaya başladı. Çocuğu kendi torunu gibi seviyor, onunla ilgileniyor, ninniler söylüyordu. Çocuğun babasının cepheden sağ dönmesi için dua ediyordu. Mikola-Asker büyüdükçe hareketli ve meraklı bir çocuk oldu; evi karıştırıyor, kediyle oynuyor, babasının kopuzuna dokunuyordu. Bir gün Kamka onu dışarı çağırdı çünkü köye bir araç gelmişti.

Sergey'in Dönüşü

Bir Kahramanın Dönüşü ve Ortak Karar Sergey savaşın ardından köyüne döndü ve ailesi, akrabaları ve komşuları tarafından büyük bir sevgiyle karşılandı. Annesi gözyaşları içinde onu kucakladı; bir bacağına kaybetmiş olmasına rağmen hayatta kalmış olması ona büyük bir şükran duygusu veriyordu. Köylüler ve dostlar onun dönüşünü kutlamak için toplandı, aynı zamanda savaşta ölenleri de anarak yaslarını paylaştı. Toplantı sırasında Akia, sevdiği eşini kaybetmenin acısını anlattı ve bu acıya rağmen çalışarak düşmana karşı mücadele ettiğini söyledi. Zafer ve barış umuduyla kadeh kaldırdı; herkes hem dönen askerleri hem de hayatını kaybedenleri saygıyla andı.

Sergey'in Köylere Ziyareti Sergey köye döndükten sonra tek tek tüm evleri ziyaret etti. Eski dostlarıyla görüştü, yakınlarını kaybeden aileleri teselli etti ve çocuklarla vakit geçirdi. Özellikle Şambet'in ailesini ziyaret etti, ancak Şambet'in eşi sürekli onun hâlâ hayatta olup olmadığını soruyordu. Sergey bu acı gerçeği söyleyemedi ve yalnızca savaş sırasında birbirlerinden ayrıldıklarını belirtti. Daha sonra çocukluk

günlerini geçirdiği yerlerde dolaştı ve Şambet'le birlikte yaşadığı mutlu anıları hatırladı. Üzerine "1925" yazdıkları eski ağacı görünce, zamanın geçtiğini ama dostunun hatırasının hâlâ canlı olduğunu hissetti.

Cephe Gerisinde Kadınlar Sergey köyde dolaşırken neredeyse herkesin tarlalarda çalıştığını fark etti. Savaş öncesinde erkeklerin yaptığı işleri şimdi kadınların oraklarla yaptığını görünce şaşırdı. Onların gücüne hayran kaldı; ülkeyi ayakta tutmak için kendi savaşlarını verdiklerini anladı. Akiya ve diğer kadınlar morallerini yüksek tutmak için şakalaşıyor, ancak zaman zaman kocalarını hatırladıkça gözyaşlarına da hâkim olamıyorlardı. Sergey daha sonra Şambet'le birlikte hayaller kurdukları tepeye çıktı. Ne yazık ki eve yalnızca kendisi dönebilmişti; yanında dostunun hatırasını taşıyordu.

Umut Hasadı Yaz mevsimi köye zamanında yağmur ve bol güneş getirdi; bereketli bir hasat ortaya çıktı. Buğday tarlaları olgunlaştı, kolektif çiftçiler genç yaşlı demeden tüm güçleriyle ürünleri toplamaya başladı. Kadınlar oraklarla hasat yaparken, traktörler ve biçerdöverler sabahın erken saatlerinden geceye kadar çalışıyordu. Her tane buğday, emek, fedakârlık ve zafer umudunun bir simgesiydi. Tarlalarda şarkılar yankılanıyor, herkes cephedeki yakınlarının bir gün döneceğine inanıyordu. Yorgunluğa rağmen köy halkı birlik içindeydi; çalışmanın ülkeyi güçlendireceğine ve savaşın sonunu yaklaştıracasına inanıyorlardı.

Şambet'in Mirası Köye İlham Veriyor Sessiz bir pazar akşamı köylüler toplandı ve Sergey son savaşını Şambet'le birlikte nasıl yaşadığını anlattı. Şiddetli bir saldırı sırasında Şambet'in olağanüstü cesaret gösterdiğini, düşmana karşı korkusuzca savaştığını ve çatışmanın içinde kaybolduğunu söyledi. Şambet'in akıbeti bilinmiyordu ama gösterdiği kahramanlık herkesi derinden etkiledi. Ayganiş ve küçük oğlu büyük bir acı yaşarken, yaşlılar umutlarını korumalarını öğütledi. Çargın ise Şambet'i onurlandırmanın en doğru yolunun, onun en çok değer verdiği şeyi yapmak olduğunu söyledi: kolektif için çalışmaya devam etmek ve savaş çabasını desteklemek.

Mıskal Köye Gelir

Mıskal'ın Ukrayna'dan Dönüşü Mıskal işgal altındaki Ukrayna'dan döndükten sonra Kamka'yı ziyaret etti ve savaş yıllarında yaşadığı trajik olayları anlattı. İşgal sırasında annesiyle birlikte sürekli bir korku içinde yaşam mücadelesi vermişlerdi. Annesi onu saklamış, eski ve yırtık kıyafetler giydirerek Alman askerlerinin dikkatini çekmemeye çalışmış, hatta bazen akıl hastasıymış gibi davranmasını söylemişti. Çünkü bu şekilde askerlerin ona zarar vermeyeceğini düşünüyordu. Yiyecek çok azdı; bir kulübede gizledikleri iki tavuk, hayatta kalmalarının tek güvenilir kaynağı olmuştu. Bir gün Alman askerleri bu tavukları bulduğunda annesi çaresizlik içinde bir subaya yalvardı, onları bağışlamasını istedi. Ancak subay soğukkanlılıkla silahını çekip tavukları vurdu. Bunun ardından Mıskal'ın annesi büyük bir yıkıma uğradı. Köylülerin yardımıyla annesini bahçeye kendi elleriyle gömmek zorunda kaldı. Bu acı olay onun hafızasında silinmez bir iz bıraktı.

Partizanlara Katılış Annesinin ölümünden sonra Mıskal artık pasif bir kurban olarak kalamazdı. Gece karanlığında iki genç kadın ve üç erkekle birlikte işgal altındaki Ukrayna köyünden kaçtı. Onlara rehberlik eden kişi, eski bir ormancı olan Ostap'tı. Sağlığı zayıf olmasına rağmen bilgeliği, cesareti ve mizah duygusuyla grubu ayakta tutuyordu. Ostap onları Alman hatlarının gerisinde savaşıyan partizan birliğine güvenle ulaştırdı. Burada Mıskal, vatani için her şeyi göze almış olağanüstü cesur ve aynı zamanda merhametli insanlarla tanıştı. Bu insanlar, ölüm riskine rağmen direnişi sürdürüyordu.

Mıskal ve Kamka'nın Buluşması Mıskal cepheden döndükten sonra Kamka'yı ziyaret etti. Ukrayna'daki yoğun savaş deneyimlerini atlatarak gelmişti. Kamka'ya annesinin ölümünün intikamını nasıl aldığını anlattı: pusuda bekleyip bir askeri aracı vurmuş, bazı subayları öldürmüş ve ardından uçakla cepheden tahliye edilmişti. Satai ve Salmoorbek bu haberi köye yaydıklarında herkes büyük bir şaşkınlık yaşadı. Hatta bazıları Kamka'nın gerçekten böyle bir kızı olup olmadığından bile emin olamadı. Kısa sürede merak arttı ve insanlar Kamka'nın evine akın etti. Mıskal ve Kamka yeniden buluştu; köyde savaş, kayıp ve dönüş üzerine duygusal konuşmalar başladı.

Kakıldak ve Kaliypa'nın Çalışması Kakıldak zamanla tarlalarda sabahın erken saatlerinden itibaren çalışan, orakla ekin biçen çalışkan bir köylü kadına dönüştü. Geçmişte özellikle Çargın'a ve kardeşi

Çegirtke'ye karşı yaptığı hatalar yüzünden kendini suçlu hissediyordu; Çegirtke'nin tutuklanması da bu vicdan yükünü artırmıştı. Bu nedenle daha ciddi ve disiplinli bir hayat sürmeye başladı, kendini emekle "temize çıkarmaya" çalıştı. Zamanla köyde en çalışkan kadınlardan biri olarak tanındı. İnsanlar onun emeğine saygı duymaya başladı ve onu Kalyıpa gibi güçlü işçi kadınlarla kıyasladı. Ortak çalışma günlerinde herkes birlikte tarlalara gidiyor, üretim için yarışıyor. Kakıldak da emeğiyle gurur duyuyor, dürüst çalışmanın insana onur verdiğine inanıyordu.

Miskal Hasat Alanında Miskal da Ukrayna'dan döndükten sonra köye yerleşmiş ve kadınlarla birlikte buğday hasadına katılmıştı. Zarıl ile karşılaştı. Zarıl ona Kalyıpa ve diğer kadınların artık erkekler gibi çalıştığını; sürüm, sulama, biçme ve hasadı birlikte yaptıklarını anlattı. Tarlada Kalyıpa güçlü şekilde orakla buğday biçiyor, yüzünden terler akıyordu ve diğerlerini yetiştirmeye çalışıyordu. Miskal onları sessizce izledi; bu dayanıklılığa şaşırdı. Yakında traktörler gürültüyle çalışıyor, geniş tarlaların üzerine toz kalkıyordu. Zarıl ve Miskal savaş, değişim ve emek üzerine konuşarak yürüdüler. Kadınlar çalışırken şarkılar söylüyordu. Akşama doğru hasat tamamlandı.

Kadınların Gece Toplantısı ve Duygusal Hikâyeler Gece olunca kadınlar sıcak bir odada lambanın etrafında toplandı. Yemekler yendi, içecekler paylaşıldı ve herkes kendi hikâyesini anlatmaya başladı. Çember halinde oturuyor, bazen gülüyor bazen ağlıyorlardı. Bazıları sigara içiyor, bazıları sessizce dinliyordu. Burma, beş yıl önce kaybettiği eşini hatırlayıp ağladı ve yalnızlığını anlattı. Akiya onu teselli etti, ortamı hafifletmek için şakalar yaptı. Kadınlar kahkahalarla ağlamayı karıştırdı; aşk, savaş ve kayıplar üzerine şarkılar söylediler. Cephedeki eşlerini ve oğullarını hatırladılar. Oda hem acı hem dayanışma hem de ortak hafızayla doluydu.

Savaşın Kahramanları: Köyde Yeniden Buluşma ve Savaşın Sonu

Kaseyin'in Dönüşü Bir Rus kadın, yanında asker Kaseyin ile köye geldi ve oğlunu geri getirdiğini söyledi. Kaseyin hastaneden yeni çıkmıştı; savaş onu zayıflatmıştı ama yavaş yavaş iyileşiyordu. Ala-Too dağları boyunca yaptığı yolculukta korkunun yerini umut almıştı. Köye vardığında dönüşü ailesi için büyük bir şok, aynı zamanda derin bir rahatlama ve duygusal kavuşma anı oldu.

İyileştiren Ezgi Kaseyin'in döndüğü haberi köye hızla yayıldı ve evler hem sevinç hem de hüznle doldu. O akşam Kanyş'ın evi akrabalar ve komşularla kalabalıktı. Herkes onun yaşadıklarını, cesaretini ve cepheye kaybolan diğer askerlerin durumunu konuşuyordu. Zarıl sessizce bekliyor, gözünü yoldan ayırmadan umut ve kaygı içinde duruyordu. Kaseyin kopuz çaldı; odada yayılan müzik herkesin hafızasını ve duygularını harekete geçirdi. Bu ezgi insanları birleştirdi, kederi hafifletti ve ortak bir umut duygusuna dönüştürdü.

Bulunan Asker ve Cephe Mektubu Çargın büyük bir telaşla köye geldi ve hayatı değiştiren haberi verdi: Uzun süredir cepheden kayıp olan Tabıldı bulunmuştu. Bu haber Ayımcın ve Burma'yı büyük bir sevince boğdu; gözyaşları içinde Çargın'a sarıldılar. Daha sonra kalabalık salonda Çargın, Tabıldı'nın mektubunu okudu. Tabıldı cepheye yaşadığı zorlukları, uzun yürüyüşleri ve savaşın ağır koşullarını anlatıyordu. Aynı zamanda farklı milletlerden askerler arasındaki dayanışmadan söz ediyor, hem güldüren hem ağlatan anılar aktarıyordu.

Tabıldı'nın Mektubu Tabıldı'nın mektubu köy salonunda Çargın tarafından okundu; sesi gurur ve duygudan titriyordu. Mektupta savaş yolculukları, Belaruslu bir askerle karşılaşma ve hayatını kurtaran "Kara-Ker" adlı sadık atın hikâyesi anlatılıyordu; bu at savaşta ölmüş ama birçok hayatı kurtarmıştı. Dinleyenler sessizce mektubu dinledi, ardından gözyaşları ve alkışlarla tepki verdi. Tabıldı'nın annesi oğluna sarıldı ve bu haberin yasları umuda dönüştürdüğünü söyledi. Yaşlılar ise savaş içinde insanlık, onur ve fedakârlık üzerine düşündüler.

Bir Gün Daha İyi Haber Köy, Ekim Devrimi'nin 27. yıldönümünü kutluyordu. Geceki kutlamalardan sonra sabah herkes mutluydu. Çargın bir mektup aldı: Şambet yaralanmıştı ama hayattaydı ve hastaneden sonra köye dönüyordu. Ev sevinçle doldu. Komşular ve akrabalar tebrik için geldi. Herkes sokağa çıkıp haberi paylaştı. Ölüm korkusu yerini sevince bıraktı. Köyde yeniden umut ve birlik duygusu yayıldı. İnsanlar savaşın bitmesiyle hayatın daha iyi olacağına inanıyordu.

Şambet'in Mektubu ve Kutlama Ayganiş, Şambet'in hayatta olduğunu ve iyileştiğini doğrulayan mektubu aldığı anda ev misafirlerle doldu. Köy zaten bayram havasındaydı; savaşın zor yıllarından sonra artık zafer ve umut konuşuluyordu. Bir zamanlar kayıptan korkan Ayganiş ve Akiya artık hüznün yerine rahatlatma yaşıyordu. Jengiş etrafında toplanarak yaklaşan buluşmayı bekliyorlardı. Zarıl ve Kaseyin'in gelişiyile müzik ve sevinç daha da arttı; ortam tam anlamıyla bir kutlamaya dönüştü.

Demirci Atölyesi Atölyede Sergey ve Dmitriy kızgın demir üzerinde çalışıyordu. Kızıl metal ateşte ısıtılıyor, ardından örs üzerinde güçlü darbelerle şekillendiriliyordu. Sergey çekici kaldırıp metali düz bir çizgi hâline gelene kadar dövdü. Diğer demirci metali suya batırarak soğuttu. Çargın içeri girdi ve Sergey'le cepheye gitme konusunu konuştu, ancak Sergey bunun Parti emirlerine bağlı olduğunu söyledi. Konuşma sürerken çekiç sesleri devam ediyordu; körük ateşi besliyor, atölye kıvılcım, duman ve sıcaklıkla doluyordu. Metal yavaş yavaş son şeklini alıyordu.

Kahramanların Köyde Yeniden Buluşması Bir yıldan fazla süre sonra Tabıldı Berlin'den madalyalarıyla köye döndü. Kısa süre sonra Şambet de Viyana'dan geri geldi; yaralıydı ama hayattaydı. Yarası iyileşmişti ve savaş yıllarında büyüyen güçlü oğluyla birlikte köyde gururla yürüyordu. Şambet, Çargın'la birlikte tarlaları, çiftlikleri ve istasyonu gezerek yeniden inşa ve çalışma üzerine konuştu. Her evde sevinç ve rahatlatma, korkunun yerini aldı. Savaş bitmişti, ancak insanlar arasındaki bağlar daha da güçlenmişti; kayıp, umut ve dönüş bu bağları şekillendirmişti. Lüba'nın kocası da geri döndü.

Göl Kenarında Üç Nesil Dostlar yeniden göl kıyısında bir araya geldi: Dmitriy, Nadejda, Akman, Şambet, Tabıldı ve aileleri. Kaptan ertesi gün ayrılacağı için bu buluşma bir veda niteliğindeydi. Göl boyunca yürüdüler; su, balıkçılık ve değişen topraklar hakkında konuştular. Çocuklar oynuyor, gülerek koşuyordu; yetişkinler ise çalışma, gelecek planları ve eğitim üzerine sohbet ediyordu. Şambet bir elektrik santrali kurma ve köy ekonomisini geliştirme fikrini anlattı. Herkes yeni bir yaşam döneminin başladığı konusunda hemfikir. Yaşlılar ve gençler birlikte oturup çocukların büyümesini izledi.

Elektrik Santrali İnşası Şambet, Nurkasım'ı Çargın'ın evine getirdi ve inşaaata başlama planını anlattı. Çargın ve eşi Batış misafirleri sıcak şekilde karşıladı ve kahvaltılık ikram etti. Köyün yaşamı, işi ve geleceği üzerine konuştular. Daha sonra atlarına binerek nehir vadisine gittiler. Şambet elektrik santralinin yapılacağı yeri gösterdi. Dmitriy de geldi ve planı inceledi. Herkes yerin uygun olduğu konusunda hemfikir; güçlü su akışı ve elverişli arazi vardı. Kısa süre sonra çalışmalar başladı. İnsanlar kazdı, taş taşıdı ve birlikte inşa etti. Şambet herkesi teşvik ediyordu; çalışma enerji ve umutla devam ediyor, daha iyi bir gelecek inancı köyü ayakta tutuyordu.

KARAKTER ANALİZİ

Çargın

Çargın, romanın merkezî figürüdür; hayatı savaşın, ideolojinin ve kırsal dönüşümün baskılarını yansıtan bir kolhoz başkanıdır. Başlangıçta kişisel hayal kırıklıkları ve toplumsal gerilimlerle şekillenmiş çelişkili bir köylü olarak karşımıza çıkar; ancak zamanla sorumlu bir savaş dönemi liderine dönüşür. Kolhoz başkanı olarak iş gücü disiplinini sağlamak, tarımsal üretimi düzenlemek ve devletin tahıl ve askerî ihtiyaçlarını karşılamak zorundadır. Bunu yaparken sürekli söylentiler, kişiler arası çatışmalar ve politik baskılarla karşı karşıya kalır. Karakteri hem kamusal otorite hem de özel kırılmalık tarafından şekillenir; böylece savaş dönemi köy yönetiminin duygusal ve idari yükünü taşıyan bir figür hâline gelir.

Görev Bilinci Çargın, kolhoz ve savaş dönemi yükümlülüklerini yerine getirme konusundaki kararlılığıyla sürekli olarak görev bilinci yüksek bir karakter olarak sunulur. Kızıl Ordu fonu için tahıl sevkiyatını organize eder, hasadı denetler ve zorlu koşullara rağmen kota hedeflerinin karşılanmasını sağlar. Kararları kişisel rahatlıktan ziyade sorumluluk tarafından yönlendirilir; bireysel kaygılardan çok kolektif ihtiyaçları önceliği görülür. Duygusal olarak sarsıldığı veya toplumsal eleştiriye maruz kaldığı anlarda bile üretim hedeflerine ve idari görevlere odaklanmaya devam eder. Ayrıca başlangıçta tereddüt ettiği liderlik görevlerini kabul etmesi, onun sorumluluğu kaçınılmaz bir yük olarak gördüğünü gösterir. Bu görev bilinci, onu köy sisteminde dengeleyici bir güç hâline getirir.

Dirençli Çargın, kamuya açık çatışmalar ve kişisel aşağılanmalar karşısında pasifliğe ya da intikama sürüklenmeden direncini korur. Kakyldak tarafından değirmende suçlandığında, durumu büyötmek

yerine açıklama yapmaya ve kontrol etmeye çalışır. Savcılığa çağrıldığında şüpheyle karşı karşıya kalmasına rağmen bu süreci atlatır ve işine devam eder. Çegirtke tarafından yönlendirilmeye çalışıldığında ya da yıpratıcı söylentilerle çevrelendiğinde bile kolhoz başkanı olarak görevini sürdürür. Onun direnci duygusal inkâr değil, baskı altında işlevselliğini koruyabilme kapasitesidir; bu da onu istikrarsızlaştırabilecek toplumsal ve politik gerilimler karşısında aktif kalmasını sağlar.

Kırılğan Otoritesine rağmen Çargın, duygusal ve ilişkisel düzeyde derin bir kırılğanlık taşır. Batış hakkında yayılan dedikodulara verdiği tepkiler ve Çegirtke'nin kışkırtmalarına duyarlılığı, kamusal güvenine rağmen içsel bir güvensizlik barındırdığını gösterir. Yakın arkadaşı Elebes'in ölümü bu kırılğanlığı daha da derinleştirir; onun yas tutma ve ahlaki sorgulama kapasitesini açığa çıkarır. Özellikle evlilik ilişkileri ve toplumsal yargılar söz konusu olduğunda, algı ve söylentilerden kolayca etkilenir. Bu durum onun kimliğinin tam anlamıyla sabit olmadığını ortaya koyar. Ancak bu kırılğanlık, liderliğini zayıflatmak yerine ona psikolojik derinlik kazandırır; kamusal sorumluluk ile duygusal hassasiyet arasında sürekli denge kurmak zorunda olan bir lider portresi çizer.

Batış

Batış, romanda ikincil fakat duygusal açıdan önemli bir karakterdir; hem aile hem de idari yaşam içinde istikrarı temsil eder. Çargın'ın eşi ve kolhoz sisteminde yetkin bir muhasebeci olarak, savaş dönemi emeğinin pratik yapıları içinde yer alırken aynı zamanda kişisel ilişkilerde duygusal bir ölçülülüğü de temsil eder. Daha dürtüsel ya da açık biçimde duygularını ifade eden karakterlerin aksine Batış, baskı altında sakinliğini korur ve çoğu zaman tepki vermek yerine gözlemlemeyi tercih eder. Onun varlığı, savaşın yarattığı sarsıntı içinde hem ev düzenini hem de kurumsal düzeni ayakta tutan kadınların sessiz emeğini görünür kılar.

Sükûnetli Batış, duygusal ve toplumsal baskılar karşısında görünür bir çözülme ya da çatışma yaşamadan sakinliğini koruma biçimiyle öne çıkar. Çegirtke'nin dolaylı yönlendirmelerine ya da köyde evlilik ve ilişkiler üzerine yayılan söylentilere maruz kaldığında bile ani tepkiler vermez. Bunun yerine dinler, değerlendirir ve gerektiğinde geri çekilir; Kakyldak'ın evinde Çegirtke ile ilgili konuşmalar sırasında sessizce ortamdan ayrılması bunun bir örneğidir. Toplu toplantılarda ve mektup yazma gibi kolektif etkinliklerde de duygusal patlamalardan uzak, dengeli ve dikkatli bir duruş sergiler. Bu özelliği, başkalarının kolayca duygusal olarak sarsıldığı durumlarda onun onurunu korumasını sağlar.

Sorumlu Batış, muhasebeci rolü ve düzen, doğruluk ile çalışma disiplinine verdiği önem üzerinden güçlü bir sorumluluk duygusu sergiler. Savaş koşullarında kolhozun idari işleyişine katkıda bulunur; sayıları düzenler ve üretim organizasyonunu destekler. Sorumluluğu yalnızca mesleki değil, aynı zamanda toplumsaldır; evlilik ilişkisini dengede tutar ve köy ya da aile düzenini bozabilecek gereksiz çatışmalardan kaçınır. Duygusal olarak dalgalı karakterlerin aksine, işlerin tamamlanmasını ve sistemin sorunsuz işlemesini sağlar. Bu sorumluluk anlayışı onu hem ev içinde hem de kurumsal düzeyde güvenilir bir figür hâline getirir.

İçine Kapalı Batış, konuşma ve duygusal ifade açısından oldukça içine kapanık bir karakterdir; iç dünyasını nadiren doğrudan açığa vurur. Çegirtke ile ilgili evlilik teklifleri ya da kişisel meseleler gündeme geldiğinde genellikle sessiz kalır ya da çok sınırlı tepkiler verir. Bu tutum bir edilgenlik değil, bilinçli bir duygusal kontrol biçimidir. Kişisel rahatsızlık ya da toplumsal baskı anlarında bile çatışmaya girmek yerine mesafeyi tercih eder. Bu içe kapanıklık, romandaki daha dışavurumcu karakterlerle güçlü bir duygusal karşıtlık oluşturur ve yanlış anlaşılma ya da manipülasyonun yaygın olduğu bir ortamda bir tür hayatta kalma stratejisini yansıtır.

Çegirtke

Çegirtke, romandaki en yıkıcı karakterlerden biridir; kolhoz topluluğu içinde çatışma, söylenti ve manipülasyonun katalizörü olarak işlev görür. İdari alanlar ile köy yaşamı arasında gidip gelir, kendisini sosyal bağlantıları güçlü ve politik olarak bilgili biri olarak sunar; ancak davranışlarının temelinde kolektif sorumluluktan ziyade kişisel çıkar vardır. Alkolün etkisiyle kurduğu konuşmalar, stratejik övgüler ve sürekli dedikodular aracılığıyla köydeki ilişkileri bozar ve insanlar arasındaki güveni zayıflatır. Onun varlığı, savaş

döneminde toplumsal düzenin ne kadar kırılgan olduğunu ortaya koyar ve gayriresmî güç ilişkilerinin resmî yapılarla birlikte nasıl işlediğini gösterir.

Manipülatif Çegirtke son derece manipülatiftir; dili sürekli başkalarını kişisel çıkarları doğrultusunda yönlendirmek için bir araç olarak kullanır. Çargın ile ilişkilerinde mizah, politik yorumlar ve dolaylı küçümsemeleri bir araya getirerek hem onu duygusal olarak kışkırtır hem de dostça bir görünüm korur. Batış ve Zarıl gibi konuları gündeme getirerek Çargın'ın duygusal sınırlarını test eder ve onun dengesini sarsmaya çalışır. Kakyldak'ın evinde ise ilişkiler ve otorite figürleri hakkında algısını yeniden şekillendirerek kıskançlık ve öfkeyi körükler. Onun manipülasyonu doğrudan zorlamaya değil, psikolojik etkiye dayanır; ima, abartı ve seçici gerçeklik kullanarak insanların olayları ve kişileri nasıl yorumladığını yönlendirir.

Fırsatçı Çegirtke açık biçimde fırsatçıdır; kiminle konuştuğuna ve hangi durumdan fayda sağlayabileceğine göre davranışlarını değiştirir. Bölgesel ve merkezî idarelerde "bağlantıları" olduğunu sık sık dile getirir ve bu iddia edilen ilişkileri konuşmalarda otorite kurmak için kullanır. Ağır işlerden ve askerlik görevinden kaçınırken, ağ bağlantıları sayesinde kolayca üst pozisyonlara dönebilecek biri gibi kendini gösterir. Köy içindeki anlaşmazlıklarda ise özellikle gerilimin olduğu noktalara yönelerek bu çatışmaları kendi görünürlüğüne artırmak için kullanır. Fırsatçılığı, sürekli değişen ittifaklar ve anlatılar üzerinden açıkça görülür; onun için önemli olan sadakat ya da tutarlılık değil, elde edeceği avantajdır.

Kışkırtıcı Çegirtke temelde kışkırtıcı bir karakterdir; neredeyse her etkileşiminde bilinçli olarak duygusal ve toplumsal gerilim yaratır. Çargın'ı dolaylı biçimde alaya alır, Batış'tan söz ederek kıskançlık uyandırır ve Kakyldak'ın şikâyetlerini körükleyerek onun öfkesini artırır. Konuşma tarzı ironik, abartılı ve ima yüklüdür; bu sayede dinleyicileri huzursuz eder ve bastırılmış duyguları açığa çıkarır. Dostça görünse bile gündeme getirdiği konular genellikle çatışmaya ya da rahatsızlığa yol açar. Onun kışkırtıcılığı tesadüfi değil, alışkanlığa dönüşmüş bir davranıştır; bu da onu hem özel hem de kamusal alanda düzen bozucu bir figür hâline getirir ve romandaki temel gerilim kaynaklarından biri yapar.

Kakıldak

Kakıldak, köy yaşamında güçlü biçimde bireyselleşmiş bir kadın figürüdür ve çoğu zaman toplumsal gerilim, söylenti ve çatışmaların merkezinde yer alır. Savaş dönemi baskısı altında gündelik köy hayatının duygusal dalgalanmalarını temsil eder; kişisel kırgınlıkların kolayca kamusal suçlamalara dönüştüğü bir ortamın içinden konuşur. Değirmende çalışır ve kolhozun kolektif emeğine katılır; ancak otoriteyle ilişkileri sıklıkla çatışmacıdır. Keskin dili, ani tepkileri ve haksızlık olarak algıladığı durumlarda sessiz kalmayı reddetmesiyle; hesap verebilirlik, toplumsal cinsiyet temelli otorite ve sosyal gerilim gibi meselelerin görünür hâle geldiği bir figürdür.

Dürtüsel Kakıldak, haksızlık olarak algıladığı durumlara duygularını filtrelemeden ve sonuçlarını düşünmeden hızlı biçimde tepki vermesiyle dürtüsel bir karakterdir. Değirmende Çargın ile yaşadığı tartışma, borç ve makbuz meselesi gündeme geldiğinde hızla tırmanır; açıklamaları reddeder ve anında adaletin kanıtlanmasını talep eder. Değirmenden çıkarak bağırması ve suçlamalarda bulunması, onun fikir ayrılığından kısa sürede kamusal bir krize geçişini gösterir. Bu dürtüsellik stratejik değil, tamamen duygusaldır; anlık öfke ve güvensizlik tarafından yönlendirilir. Bu durum onu sürekli olarak idari otoriteyle gerilim içinde tutar.

Başkaldıran Kakıldak, özellikle aşağılandığını ya da görmezden gelindiğini düşündüğünde otoriteye karşı açık bir başkaldırı sergiler. Değirmen olayında Çargın'a doğrudan meydan okur; sözlü açıklamaları belge olmadan kabul etmez ve kendi hakikat algısında ısrar eder. Toplumsal baskı ya da kalabalığın yatıştırma çabalarına rağmen geri adım atmaz ve pozisyonunu korur. Aynı şekilde, söylenti ve dedikodu karşısında da sessiz kalmayı reddeder; şikâyetlerini kamusal alanlarda açıkça dile getirir. Bu yönüyle Kakıldak, kurumsal ya da toplumsal otoriteye sorgusuz şekilde boyun eğmeyen bir karakter olarak öne çıkar.

Duygusal ve Tepkisel Kakıldak duygusal açıdan son derece tepkiseldir; öfke, utanç ve kırgınlık gibi duygular davranışlarını doğrudan ve anında şekillendirir. Tepkileri düşünce süzgecinden geçmez; bu

nedenle hakarete ya da saygısızlığa karşı aşırı hassastır. Çegirtke ve Çargın ile ilişkilerinde, ses tonu, söylenti ve ima gibi unsurlardan kolayca etkilenir ve bu durum onun duygusal istikrarsızlığını artırır. Köy içindeki suçlamalara ve dedikodulara hızlıca dahil olması da bu tepkiselliğin bir sonucudur; kişisel duygular ile toplumsal söylentiler birbirini besler. Bu özellik onu hem ifade gücü yüksek hem de kırılgan bir figür hâline getirir.

Kanış

Kanış, Zamanımızın İnsanları adlı eserde savaş zamanı ayrılığında dayanıklılığı, hafızayı ve duygusal istikrarı temsil eden anaç bir figürdür. Ka-seyin'in annesi olarak, bekleyişin, belirsizliğin ve parçalı savaş iletişiminin merkezinde yer alır. Hayatı, oğlunun yokluğu ve cepheden gelen eksik haberlerin duygusal yükü tarafından şekillendirilmiştir. Aynı zamanda Lyuba ve çocuğu gibi yerinden edilmiş hayatlar için sembolik bir sığınak hâline gelir; bu da onun annelik rolünü biyolojik ailesinin ötesine taşır. Sessiz varlığıyla Kanış, hayatta kalmanın sabır ve umutla tanımlandığı cephe gerisinin duygusal yapısını yansıtır.

Sabırlı Kanış, oğlunun akıbetine dair uzun süren belirsizliğe sabırla katlanır. Köyde mektuplar gelmemeye ve söylentiler yayılmaya devam etse de paniğe kapılmaz; ölçülü bir umutla beklemeyi sürdürür. Onun sabrı pasif bir kabulleniş değil, savaş koşullarının şekillendirdiği etkin bir duygusal disiplin biçimidir. Günlük rutinlerini sürdürür, köy yaşamına katılır ve içindeki kaygıyı taşıırken çevresindekilere bakmaya devam eder. Bu kesintisiz bekleyiş, karakterini belirler ve sabrın, çocukları cephede olan anneler için bir hayatta kalma stratejisine dönüşmesini gösterir.

Anaç Kanış derinlemesine anaçtır; ilgisini yalnızca öz ailesiyle sınırlamaz, evine giren herkese uzatır. Lyuba ve çocuğunu kabul etmesi, savaşın etkilediği kırılgan hayata karşı içgüdüsel bir koruma tepkisini gösterir. Yemek, barınak ve duygusal sıcaklık sağlar; başkalarına kendi oğluna gösterdiği özenin aynısını gösterir. Anaçlığı sözlerden çok eylemlerle ortaya çıkar; bakımın bir beyan değil, bir pratik olduğunu vurgular. Bu özellik onu köyde ahlaki bir merkez konumuna yerleştirir; burada misafirperverlik ve koruma, savaş koşullarında anneliğin bir uzantısı hâline gelir.

Kabullenmiş Kanış, savaşın getirdiği acı ve belirsizliği kabullenmiştir; çünkü birçok sonucun kendi denetimi dışında olduğunu bilir. Savaşın gerçeklerine karşı çıkmaya ya da daha büyük siyasal güçlere meydan okumaya çalışmaz; bunun yerine kayıp, yokluk ve sarsıntıya duygusal olarak uyum sağlar. Bu kabulleniş, oğluyla ilgili çelişkili ya da eksik bilgileri sessizce göğüslemesinde görülür. Ancak bu bir yenilgi değil, sarsılmış bir dünyada yaşamını sürdürebilmesini sağlayan bir duygusal uyum biçimidir. Onun kabul lenişi, uzun süreli savaş belirsizliği içinde yaşayan sivillerin genel durumunu yansıtır.

Dmitriy

Dmitriy, yaşlı bir demircidir; el emeğine dayalı dayanıklılığı ve geleneksel zanaatin savaş dönemi endüstriyel üretime dönüşümünü temsil eder. Kolhoz ekonomisiyle doğrudan bağlantılıdır; çalıştığı atölyede demir işleri, alet üretimi ve tamiratlar hem tarımsal hem de askerî ihtiyaçlara katkı sağlar. İdari figürlerin ya da politik motivasyonlu karakterlerin aksine Dmitriy, fiziksel emek, teknik beceri ve yaşam deneyimi ile tanımlanır. Karakteri, eski kuşak zanaatkarlık geleneği ile savaş döneminde kolektifleşmiş ve makineleşmiş üretimin yeni talepleri arasında bir süreklilik kurar.

Çalışkan Dmitriy, demirci atölyesinde sürekli olarak fiziksel emekle meşgul olmasıyla çalışkan bir karakterdir. Demir şekillendirme, alet tamiri ve üretim süreçlerini durmaksızın sürdürür. Savaşın getirdiği yorgunluk ve kişisel endişelere rağmen uzun saatler çalışmaya devam eder; çoğu zaman eve geç döner, sabah erken kalkar ve bunu şikâyet etmeden yapar. Onun emeği kesintili değil, sürekli ve dış baskıdan ziyade içsel bir sorumluluk duygusuna dayanır. Çekiç seslerinin ritmik tekrarları, üretimin devamlılığını ve kolhoz ekonomisine yaptığı katkıyı gösterir. Bu çalışkanlık, onu savaş dönemi kıtlık koşullarında maddi yaşamın temel taşı hâline getirir.

Deneyimli Dmitriy son derece deneyimlidir; bilgisi formal eğitimden değil, yıllar içinde birikmiş pratik emekten gelir. Malzemeleri, aletleri ve üretim süreçlerini sezgisel olarak kavrar; bu da ona gele-

neksel demircilik becerilerini savaş döneminin yeni ihtiyaçlarına uyarlama imkânı verir. Geçmiş zamanlara, iş çatışmalarına ve değişen çalışma koşullarına dair düşünceleri, onu geçmiş ile günümüz emek sistemleri arasında bağ kuran tarihsel bir hafızaya sahip kılar. O, öğrenmeyi talimattan değil, tecrübeden edinir; bu da kendi alanında ona doğal bir otorite kazandırır. Bu deneyim, değişimi eleştirel biçimde yorumlamasını ve eski köy yaşamı ile yeni üretim biçimlerini karşılaştırmasını sağlar.

Düşünceli Dmitriy, çalışma, savaş ve toplumsal dönüşüm karşısında düşünsel bir içe yönelime sahiptir. Fiziksel emekle uğraşırken bile toplumdaki büyük değişimleri, eski köy yaşamından kolektif endüstriyel üretime geçişi düşünür. Onun düşünceleri soyut felsefe değil, yaşanmış deneyimlerden süzülen gözlemlerdir; geçmişteki bireysel rekabetlerle bugünkü kolektif dayanışmayı karşılaştırır. Ayrıca savaşın aileler üzerindeki etkisini, özellikle oğlu Sergey'in cephedeki belirsiz durumunu düşünerek sorgular. Bu düşünsel yönü, onu yalnızca emekle tanımlanan bir figür olmaktan çıkarır ve içsel derinliği olan, ahlaki farkındalığa sahip bir karakter hâline getirir

TEMALAR

Is: Kolektif Fedakârlık ve Sosyalist Emek

İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, köylülerin Kızıl Ordu için tahıl, tereyağı ve at sağlamakla yükümlü kılınmasıyla birlikte kolhoz üretimini derhal askeri ihtiyaçlara yönlendirir. Çargın, tam teçhizatlı kırk atın seferberleştirilmesini koordine etmenin yanı sıra yaklaşık 39.700 libre tahıl ve yüzlerce libre tereyağı teslimatını da organize eder. Bu maddi talepler, tarımsal çalışmanın savaş zamanı lojistiğine nasıl doğrudan dahil edildiğini ve çiftçiliğin ulusal savunmadan ayrılmaz hale geldiğini gösterir.

Kolhozda emek kolektiftir; erkeklerin, kadınların ve yaşlı köylülerin tarlalarda, depolarda ve işleme alanlarında omuz omuza çalıştığı brigadlar aracılığıyla örgütlenir. Kadınlar tırpanlarla buğday biçer, çuval tamir eder, tahıl ayıklar ve ürünleri taşırken, traktörler ve makineler de elle yapılan emekle birlikte çalışır. Dmitriy'nin demirci atölyesi, hem tarım hem de askeri tedarik için gerekli olan aletleri üreterek ve onararak bu sistemi destekler ve endüstriyel zanaatı kolektif üretime bağlar. Çocuklar bile denetimli görevler aracılığıyla sisteme dahil edilerek emeğin nesiller boyu nasıl uzandığını gösterir.

Savaş, çalışmayı yurtsever bir görev olarak yeniden tanımlayarak bu yapıyı yoğunlaştırır. Kamu toplantıları, her türlü emek katkısının doğrudan cepheyi desteklediğini vurgularken, yapılan konuşmalar üretimi ahlaki bir yükümlülük olarak çerçevelendirir. "Her Şey Cephe İçin" sloganı demirci atölyesinde fiziksel olarak varlığını sürdürerek, çalışma ve hayatta kalma arasındaki ideolojik bağı pekiştirir. Askerler ve siviller, tedarik zincirleri, mektuplar ve köylülerin yiyecek, giysi ve atları duygusal konuşmalar ve ritüellerle uğurladığı toplu uğurlama ve veda törenleriyle birbirine bağlanır.

Bu tema ayrıca, cephedeki oğullarının ve kocalarının haberini beklerken tarlalarda uzun saatler çalışan kadınlar gibi kişisel fedakârlık anlarında da ortaya çıkar. Duygusal acı emek disiplininin içine emilir; çünkü keder üretimi durdurmaz, aksine ona olan bağlılığı güçlendirir. Bu sahneler aracılığıyla roman, savaşın kolektif fedakârlık talep ettiği ve sosyalist emeğin hayatta kalma, görev ve ulusal amacın gerçekleştirildiği bir mekanizma haline geldiği birleşik bir sistem sunar.

Örnek Sahne: Çargın, kısa bir süre içinde hazırlanması gereken tahıl, tereyağı ve atları sayarak katı tedarik görevlerini açıklar. Kadınlar kalabalığın içinde durur, birçoğu cephedeki oğulları ve kocaları için sessizce endişelenirken, yine de sıcak giysiler dikmeye ve yiyecek vermeye razı olurlar. Konuşmalardan sonra topluluk hemen örgütlenmeye başlar, atlar seçilir, arabalar hazırlanır ve işçiler hiç gecikmeden tarlalara ve depo alanlarına geri dönerler. Duygusal atmosfer ağırdır, ancak pratik çalışma kesintisiz devam eder ve kolektif çabanın hem görevi hem de kederi nasıl özümselediğini gösterir.

Toplumsal Cinsiyet: Annelik ve Duygusal Dayanıklılık

Romanda toplumsal cinsiyet, savaş koşullarının yeniden biçimlendirdiği bir toplumsal deneyim olarak köy yaşamını dönüştürür; çalışma ilişkilerini, gündelik hayatı ve duygusal düzeni yeniden kurar. Erkeklerin cephede olmasıyla birlikte kadınlar, hem ev içi düzeni hem de kolektif üretimi sürdüren temel güç hâline gelir. Tarlalarda çalışır, kolhoz toplantılarına katılır ve topluluğun duygusal dengesini ayakta tutarlar. Bu bağlamda annelik, özel bir aile rolü olmaktan çıkar; bekleyiş, belirsizlik ve hayatta kalma koşullarıyla şekillenen sürekli bir sorumluluk hâline gelir.

Kanış, annelik dayanıklılığının en yoğun biçimini temsil eder. Mikola-Asker'e bakarken aynı zamanda oğlu Kaseyin hakkında sürekli bir belirsizlik içinde yaşar. Gündelik hayatı bakım emeği, misafirperverlik ve sessiz bir kaygı etrafında şekillenir; annelik burada sabit bir rol değil, sürekli devam eden duygusal bir durumdur.

Ayganiş, bu deneyimin başka bir yönünü temsil eder. Savaş yıllarında doğum yapar ve aynı zamanda tarla işlerine devam eder; anneliği fiziksel yorgunluk ve eşinden ayrı kalma hâli içinde sürdürür.

Genç kadınlar Zarıl ve Batış, duygusal dayanıklılığı daha sessiz ve içe dönük biçimlerde yaşar. Zarıl'ın Kaseyin'i bekleyişi, söylentiler ve belirsizlik içinde duygusal bir baskıya dönüşür. Batış ise hem iş hem özel yaşamda disiplinini korur; idari sorumluluklarını sürdürürken kıskançlık ve toplumsal baskı gibi içsel gerilimleri dengeler.

Bu farklı deneyimlerin ortak noktası, kadınların savaş boyunca duygusal dayanıklılığı taşıyan temel unsur olmalarıdır. Kadınlar kayıp, ölüm ve ayrılığın yükünü taşır; buna rağmen kolektif yaşamdan çekilmezler. Duygusal acı çoğu zaman kısa anlarla görünür olur ve ardından emek ve gündelik rutin içine geri çekilir.

Aynı zamanda savaş koşulları kadınların kamusal rollerini genişletir. Tarımsal üretim, idari işler ve lojistik görevler kadınların sorumluluğuna geçer. Ancak bu genişleme duygusal yükü azaltmaz; kadınlar hem fiziksel emeği hem de duygusal istikrarı aynı anda taşır ve köy yaşamının merkezini oluşturur.

Örnek Sahne: Çargın büyük ambar alanını denetler, tahıl miktarını kontrol eder ve nakliye koordinatörüdür. Akiya ve kadın grubu çuvalları onarıyor, buğdayı ayıklıyor ve elma sevkiyatı için hazırlık yapıyordu. Burma'nın ekibi harman yerinde tahılı temizleyip kurutarak gece geç saatlere kadar çalışıyordu. Lüba tahıl yüklemesine yardım ediyor ve dolu çuvalları depoya taşıyordu. Marusya'nın ekibi gübreyi üç araba ile tarlalara taşıyordu. Zarıl ise öncüler grubuna liderlik ederek elma topluyor ve bozulmuş meyveleri ayırıyordu.

Savaş: Goc

Ukraynalı bir kadın olan Lüba, bir bebekle birlikte köye gelir ve bir yanlış anlaşılma ile yanlış çeviri nedeniyle Kanış'ın evine kabul edilir. Yabancı bir ortamda aniden ortaya çıkar, parçalı çeviriler aracılığıyla konuşur ve başlangıçta köylüler tarafından Kaseyin'le bağlantılı bir akraba olarak yanlış tanımlanır. Bu yanlış anlaşılma, savaşın kimliği, dili ve sosyal netliği nasıl bozduğunu ve varışın kendisini nasıl belirsizliğe dönüştürdüğünü yansıtır.

Lüba'nın varlığı evde duygusal ve sosyal bir kargaşa yaratır. Köylüler onun hikayesini sınırlı bilgilerle yorumlamaya çalışırken, o da yerel gelenekleri ve selamlamaları anlamaya çabalar. Bu kargaşaya rağmen yine de misafirperverlikle karşılanır, doyurulur ve evin içine dahil edilir. Onun yerinden koparılmış olması ile karşılanışının sıcaklığı arasındaki tezat, savaşın aksi takdirde hiç tanışmayacak yabancılar arasında tesadüfi bağlar nasıl yarattığını vurgular.

Aynı zamanda, onun durumu doğrudan Kaseyin'in dahil olduğu başka bir yerinden koparılmış biçimiyle bağlantılıdır; Kaseyin'in savaş zamanı hareketleri farklı coğrafyaları ve hayatları birbirine bağlar. Bebek, özellikle isimlendirme sorunu gündeme geldiğinde, uluslar, aileler ve kimlikler arasındaki bozulan sınırların bir sembolü haline gelir. İsim seçimi çatışan duygusal talepleri ve kültürel aidiyetleri yansıtır ve savaş sırasında kimliğin bile nasıl belirsizleştiğini gösterir.

Bu an, savaşın yalnızca askerleri değil sivilleri de yerinden kopardığını ve yabancıların geçici bir aile haline geldiği istikrarsız haneler yarattığını gözler önüne serer. Sürgündeki bir anne olan Lüba üzerinden cinsiyete özgü kırılganlığı gösterirken, tam bir anlayış mümkün olmasa bile köyün yerinden koparılmış hayatları kendi kolektif yapısına özümseme kapasitesini de ortaya koyar.

Örnek Sahne: Tahıl ayıklama sırasında köyün kadınları, Kanış'ı, yani Kaseyin'in annesini soran bebekli bir kadın görür. Kadınlardan biri onun sözlerini yanlış çevirerek, onun Kanış'ın gelini olduğunu söyler. Köylüler onu eve götürürler ve kargaşaya rağmen sıcak bir şekilde karşılarlar. Ukraynalı kadın, eğilerek ve dokunarak selamlama da dahil olmak üzere yerel geleneklere şaşıır. Onların nezaketi ve misafirperverliğine hayran kalır. Daha sonra akşam saatlerinde köylüler bir araya gelir; Dmitriy, Nadejda, Akman, Akiya, Marusya ve Şambet'in ailesi de oradadır.

Zorunlu Göç: Travma, Bellek ve Kuşaktan Kuşağa Aktarılan Kayıp

1930'lu yıllarda yaklaşık 700 Kırgız ailesi, yani yaklaşık 3.500 kişi, bugünkü Ukrayna'nın Herson bölgesine sürgün edildi. Burada son derece ağır yaşam koşullarıyla karşı karşıya kaldılar ve iki büyük tarihsel felakete tanıklık ettiler: 1932–1933 kıtlığı ile daha sonra İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazi Almanyası ve Romanya'nın işgali. Bu topluluklar onlarca yıl boyunca katman katman acılar yaşadı; yerinden edilme, açlık, şiddet ve sürekli güvensizlik içinde varlıklarını sürdürmeye çalıştı. Buna rağmen yaşadıkları zorlukları yerel halkla paylaştılar ve derin tarihsel travmanın hüküm sürdüğü koşullarda birlikte hayatta kalmayı başardılar. Bu tarihsel arka plan, Kırgız kolektif hafızasının önemli ancak çoğu zaman göz ardı edilen bir katmanını oluşturur. Geçmişteki siyasal kısıtlamalar nedeniyle edebiyatta nadiren yer bulan bu deneyim, Sıdıkbekov'un romanında doğrudan tarihsel açıklamalar yerine bireysel yaşantılar aracılığıyla dolaylı biçimde korunur.

Miskal, ailesi yurdundan sürgün edildiğinde henüz altı yaşındadır. Neredeyse hiç hatırlamadığı dağlardan ve köylerden uzakta, Ukrayna'da büyür; aidiyetinden kopmuş olma duygusu zamanla kimliğinin ayrılmaz bir parçası hâline gelir. Hayatı tam anlamıyla kavramadan önce bile geleceği gelenek tarafından belirlenmiştir. Göçebe toplumun erken çocukluk döneminde yapılan evlilik anlaşması gereği Turumbek'e sözlenmiştir. Bu söz, yıllar ve uzaklık boyunca onunla birlikte yaşayan sessiz bir beklentiye dönüşür.

Miskal genç bir kadın olarak sonunda Kırgızistan'a döndüğünde, bu sıradan bir eve dönüş değildir. Kökleriyle yeniden bağ kurmayı ve Turumbek'le buluşmayı umut eder; ancak onun çoktan öldüğünü öğrenir. Hayalini kurduğu kavuşma yerini derin bir yokluk duygusuna bırakır ve ona aidiyet kazandırması gereken topraklar bu kez yalnızca acı getirir.

Hayatı savaşla birlikte bir kez daha altüst olur. Ukrayna'ya geri döner ve işgal sırasında annesini kaybeder. Bu olay, onu ailesine bağlayan son bağı da koparır ve yaşamının en temel dayanağını elinden alır. Bütün bu yaşadıklarından sonra Kamka'nın evine geri döner; iki farklı ülkeye yayılan yaşam deneyimlerini ve travmalarını da beraberinde taşır.

Miskal'ın yaşam yolculuğu, travmanın tek bir zamana ya da tek bir mekâna ait olmadığını gösterir. Çocukluk sürgünü, kaybedilen aşk, savaş ve dönüş deneyimleri boyunca travma onun peşini bırakmaz; belleğin kendisini her gün birlikte yaşamak zorunda olduğu kalıcı bir yüke dönüştürür.

Örnek Sahne: Miskal savaş cephesinden geri döner. Şiddetli çatışmalardan sağ kurtulduktan sonra Ukrayna'dan Kamka'nın yanına gelir. Kamka'ya, annesinin ölümünün intikamını nasıl aldığını anlatır; pusu kurarak yoldan geçen bir araca saldırmış, bazı subayları öldürmüş ve daha sonra uçakla cepheden tahliye edilmiştir. Satay ile Salmorbek onun geri döndüğü haberini köyde yaydıklarında, köylüler büyük şaşkınlık yaşar ve Kamka'nın gerçekten bir kızı olup olmadığından emin olamazlar. Kısa süre içinde merak giderek büyür ve insanlar Kamka'nın evinde toplanmaya başlar. Miskal ile Kamka yıllar sonra yeniden kavuşurken, köy savaş üzerine konuşmalar, sevinç gösterileri ve derin düşüncelerle dolup taşar.

Gorunum: Söylenti ve Toplumsal İstikrarsızlık

Çegirtke ile Kakıldak, istikrarsız bilgi akışının başlıca taşıyıcıları olarak işlev görür; özel meseleleri toplumsal gerilime, kişisel kırılganlıkları ise kolektif yargıya dönüştürürler.

Çegirtke, duygusal tepkiler yaratmak amacıyla konuşmaları bilinçli olarak yönlendirir ve manipüle eder. Çargın'la yaptığı konuşmalarda alkolü, övgüyü ve siyasi söylemleri ustaca bir araya getirirken Batış'ı ve geçmişte verilen sözleri sürekli gündeme getirir. Onun sözleri hiçbir zaman tarafsız değildir; amacı sadakati sınamak ve kapanmamış duygusal yaraları yeniden kanatmaktır. Düşmanlığının temel kaynaklarından biri kişisel kıskançlıktır. Çegirtke bir zamanlar Batış'la evlenmek istemiş, ancak sonunda Batış'ın Çargın'la evlenmesi onda derin bir kırılganlık ve kıskançlık duygusu yaratmıştır. Gerçekleşmeyen bu arzu, zamanla büyüyen kıskançlığını besler ve Çargın'ı yıpratma girişimlerinin başlıca duygusal nedenlerinden biri hâline gelir. Daha sonra etkisini daha da ileri taşıyarak Kakıldak'ı, öfkesini Çargın'a karşı resmî bir şikâyetle dönüştürmeye teşvik eder; böylece kişisel bir anlaşmazlığı kurumsal bir çatışmaya dönüştürür.

Kakıldak ise ani duygusal tepkileri ve toplumsal istikrarsızlığı temsil eder. Değirmende yaşanan borç anlaşmazlığı ve makbuzun bulunmaması nedeniyle duyduğu öfke kısa sürede kamuoyuna açık bir suçlamaya dönüşür. Değirmenden bağırarak ve yaralı hâlde dışarı çıkıp Çargın'ın kendisine zarar verdiğini iddia ettiğinde, bütün köy olaya dâhil olur. Gerçek ile yorum arasındaki sınır belirsizleşir; köylüler toplanır, tartışır ve taraf tutmaya başlar. Kamka'nın Çargın'ı savunması bile toplumsal kanaatin ne kadar hızlı oluştuğunu ve kısa sürede ne kadar katılaştığını gösterir.

Daha geniş köy topluluğu da sürekli benzer belirsizlik ortamlarının içine çekilir. Savaş söylentileri, sadakatsizlik suçlamaları ve askerlerin ilişkilerine dair yanlış anlamalar kadınların sohbetleri ve köy top-

lantıları aracılığıyla hızla yayılır. Kaseyin'le bağlantılı Rus kadının köye gelişi de bu kuşkuları daha da artırır; insanlar belirsiz kimlikleri ve ilişkileri kendi yorumlarıyla açıklamaya çalışırlar.

Roman, bütün bu sahneler aracılığıyla söylentinin yalnızca arka planda dolaşan bir gürültü olmadığını, köy yaşamını biçimlendiren temel bir toplumsal güç olduğunu gösterir. Söylenti insanların itibarını şekillendirir, kararlarını etkiler ve karşılıklı güveni sarsar; böylece savaşın, otoritenin, duygusal rekabetin ve gerçekleşmeyen arzuların baskısı altında toplumsal dayanışmanın ne kadar kırılgan hâle geldiğini ortaya koyar.

Örnek Sahne: Çegirtke, toplantı sırasında sarhoş ve son derece heyecanlı bir hâlde Kakıldak'a, Çargın başkan olursa dişlerini altından bile daha güzel yaptıracağını ve onu mutluluktan "şarkı söyler hâle getireceğini" söyleyerek övünür. Dişi kırıldığı için zaten acı çeken ve öfkeli olan Kakıldak, bu sözlerle inanır; duyguları daha da yoğunlaşır ve hem Çargın'a hem de içinde bulunduğu duruma lanet okumaya başlar. Çegirtke ise gelecekte elde edilecek güçten ve zenginlikten yüksek sesle söz ederek şakalaşmayı ve vaatlerde bulunmayı sürdürür. Daha sonra Çargın'la yaşanan çatışma köye yayıldığında, Kakıldak'ı resmî olarak şikâyetle bulunmaya ve dava açmaya teşvik eder. Adalet vaatlerini bilinçli bir manipülasyonla birleştirerek onu Çargın'ı ciddi biçimde suçlamaya yönlendirir. Kalyipa tereddüt etse de Çegirtke ısrarını sürdürür ve köyde dolaşan söylentileri ve öfkeyi resmî bir suçlamaya dönüştürür.